

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta ekonomicko-správní

Analýza rozvoje města Žamberk

Michael Suchomel

Bakalářská práce

2019

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Michael Suchomel
Osobní číslo: E16332
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a cel-
níky
Název tématu: Analýza rozvoje města Žamberk
Zadávající katedra: Ústav ekonomických věd

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analýza celkové spokojenosti obyvatel s životem (vybranými aspekty) ve městě Žamberk, jeho postupný historický i demografický vývoj a provozování sociálních aktivit.

Osnova:

- Základní pojmy (rozvoj, veřejná správa)
- Historie a současnost
- Sociální služby
- Strategický plán rozvoje města Žamberk
- Kultura a sport města Žamberk
- Životní úroveň
- Analýza spokojenosti občanů žijící ve městě Žamberk

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

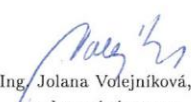
ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. [cit. 2018-06-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0139-7.
GIDDENS, Anthony, SUTTON, Philip W., ed. Sociologie. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0807-1.
OBEC ŽAMBERK: Územní monitor [online]. [cit. 2018-06-17]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/>

Vedoucí bakalářské práce:
Mgr. Jan Mandys, Ph.D.
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: 3. září 2018
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2019

doc. Ing. Romana Provažníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. září 2018

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 29.04. 2019

Michael Suchomel

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce Mgr. Janu Mandysovi, PhD. za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly ke zpracování bakalářské práce. Děkuji také panu starostovi Ing. Bc. Oldřichu Jedličkovi a ředitelce centra sociální péče Mgr. Miroslavě Krajčirové za poskytnutý rozhovor. V neposlední řadě bych chtěl také poděkovat všem respondentům, kteří se podíleli na průzkumném šetření. Děkuji rodičům, kamarádům i kolegům v práci za podporu a pomoc při zpracování této práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá rozvojem města Žamberk, jeho postupným demografickým vývojem od historie až po současnost. První část je zaměřena na veřejnou správu jako takovou a její rozvoj. V dalších částech se postupně rozebírá poskytování sociálních, kulturních a sportovních služeb ze strany města. Druhá praktická část se zabývá analyzováním životní úrovně a spokojenosti či nespokojenosti občanů žijící ve městě Žamberk. Pro tuto práci byly zvoleny dvě metody empirického výzkumu (dotazníkové šetření a rozhovor se starostou obce a ředitelkou centra sociální péče).

KLÍČOVÁ SLOVA

Žamberk, empirický výzkum, životní úroveň, sociální služby, kulturní a sportovní akce

TITLE

Analysis of the development of the town of Žamberk

ANNOTATION

This Bachelor work deals with the development of the town Žamberk, its gradual demographic development from history to the present. The first part is focused on public administration as such and its development. In other parts, the provision of social, cultural and sports services by the city is gradually being analyzed. The second practical part deals with the analysis of living standards and satisfaction or dissatisfaction of citizens living in the town of Žamberk. Two methods of empirical research (questionnaire survey and interview with the mayor of the municipality and director of the social care center) were chosen for this work.

KEYWORDS

Žamberk, empirical study, standard of living, social services, cultural and sporting events

OBSAH

Seznam obrázků	9
Seznam tabulek	10
Seznam zkratk	11
Úvod	12
1 Rozvoj, veřejná správa	13
1.1 Státní správa.....	13
1.1.1 Státní orgány vykonávající státní správu	14
1.2 Samospráva	14
1.2.1 Obec	15
1.2.2 Kraj	16
1.2.3 Zájmová samospráva	16
1.3 Rozvoj obce a jeho prostředí	17
2 Historie a současnost	19
2.1 Historie.....	19
2.2 Současnost	20
2.3 Evropský svazek měst.....	24
2.4 Školy a školská zařízení.....	24
3 Sociální služby	27
3.1 Sociální služby ve městě Žamberk	27
3.1.1 Albertinum – odborný léčebný ústav	28
Organizační struktura odborného léčebného ústavu	29
3.1.2 Centrum sociální péče.....	29
3.1.3 Cesta pro rodinu	30
4 Strategický plán rozvoje města Žamberk.....	33
4.1. Plnění strategického plánu a následné vize města	33
4.2 Místní ekonomika a podnikání	34
4.3 SWOT analýza celkové oblasti města Žamberka	37
5 Kultura a sport města Žamberk.....	40

5.1	Kulturní zařízení ve městě Žamberk.....	42
	Městské muzeum Žamberk – Kateřinský špitál	43
	Sbor dobrovolných hasičů Žamberk	44
	Kulturní podnik FIDIKO.....	44
5.2	Středisko volného času, ANIMO.....	45
5.2.1	TJ Sokol Žamberk – stolní tenis	46
6	Analýza spokojenosti občanů žijící ve městě Žamberk.....	47
6.1	Cíl průzkumu	47
6.2	Dotazníkové šetření	48
6.3	Deskripce zkoumaného vzorku.....	48
6.3.1	Rozhovor s panem starostou města Žamberk Ing. Bc. Oldřichem Jedličkou 50	
6.3.2	Kvalita životní úrovně a spokojenost občanů ve městě Žamberk	53
6.3.3	Poskytování sociálních, kulturních a sportovních služeb ze strany města ...	55
6.3.4	Kulturní a sportovní akce pořádané městem Žamberk	57
6.4	Shrnutí a doporučení	59
	Závěr	60
	Použitá literatura	62
	Přílohy.....	66

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma veřejné správy	13
Obrázek 2: Rozložení obyvatelstva města Žamberk podle pohlaví	20
Obrázek 3: Rozložení obyvatelstva města Žamberk podle věku.....	20
Obrázek 4: Aquapark v Žamberku.....	21
Obrázek 5: Radnice města Žamberka	23
Obrázek 6: Základní škola, Nádražní 743	25
Obrázek 7: Střední škola obchodu, řemesel a služeb	26
Obrázek 8: Albertinum, Honlův dům.....	28
Obrázek 9: Centrum sociální péče.....	30
Obrázek 10: Pohled na Dům na půl cesty.....	31
Obrázek 11: Příjmy v roce 2018 (do 30.09.)	35
Obrázek 12: Výdaje v roce 2018 (do 30.09)	36
Obrázek 13: Meziroční vývoj rozpočtu	37
Obrázek 14: SWOT analýza města Žamberka.....	38
Obrázek 15: Návštěvnost krytého bazénu	42
Obrázek 16: Městská knihovna	43
Obrázek 18: Divišovo divadlo.....	45
Obrázek 17: Hospodaření TJ Sokol Žamberk za rok 2015,2016,2017.....	46
Obrázek 19: Bezpečnost ve městě Žamberk.....	54
Obrázek 20: Poskytování sociálních služeb	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet obyvatel k 1.1.2019	20
Tabulka 3: Návštěvnost kulturních akcí	41
Tabulka 4: Rozdělení dotazovaných dle věkové hranice a pohlaví.....	49
Tabulka 5: Rozdělení dotazovaných dle věkové hranice a současného statutu	49
Tabulka 6: Spokojenost občanů s místem pro život a práci ve městě Žamberk.....	53

SEZNAM ZKRATEK

CAPI	Computer Assisted Personal Interviewing
CSP	Centrum sociální péče
SVČ	Středisko volného času
PAPI	Paper And Pen Interviewing

ÚVOD

Tato bakalářská práce je zaměřena na město Žamberk, které leží v podhůří Orlických hor ve východních Čechách v Pardubickém kraji. Žamberk se řadí do 3. kategorie obcí, to znamená obce s rozšířenou působností. Ve městě žije něco málo přes 6000 obyvatel, a proto se řadí mezi středně velká města. Hlavním důvodem výběru tohoto tématu, analýzy rozvoje města, je nejen nahlédnout na to, jak se zde občanům žije, jaké je jejich současná situace, ale i napomoci zjistit nedostatky, které služby, statky apod. ve městě scházejí anebo čím město naopak vyniká před ostatními obcemi.

Práce je rozvržena do dvou částí, kde v první části, té teoretické, se pojednává zprvu o veřejné správě a jejím rozvoji. Dále je popsána historie města a současnost, demografický vývoj obyvatel, ale i partnerské styky města s ostatními zahraničními městy. V neposlední řadě, jsou zde vyjmenovány i školy, které můžeme ve městě nalézt. Následující kapitolou jsou sociální služby, kterým je věnována velká část v této práci, neboť jsou součástí výzkumu. To znamená, že tato kapitola pojednává o všech sociálních službách, které můžeme ve městě najít. Ve 4. kapitole se dozvíme něco o strategickém plánu a rozvoji města Žamberka. Jaké jsou vize, plány města, ale i SWOT analýza celkové oblasti města. V této kapitole si povíme něco i o hospodaření.

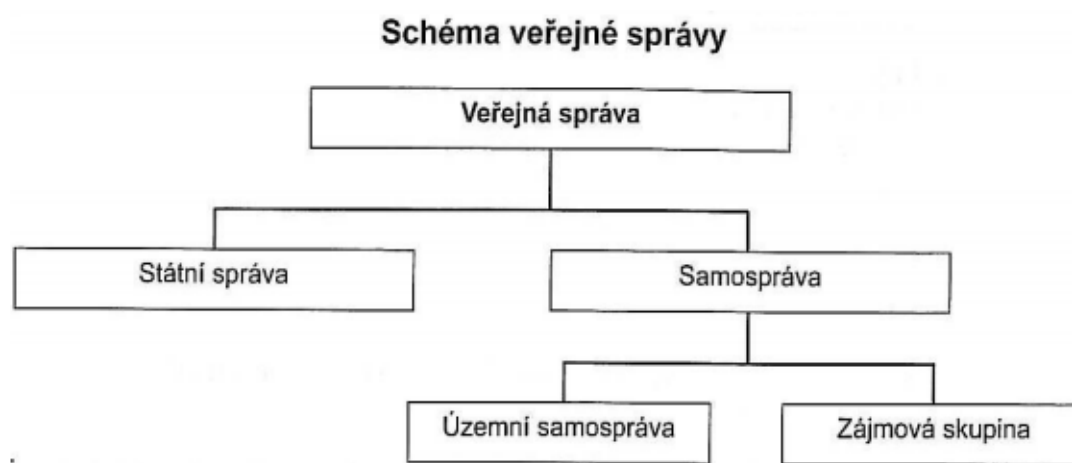
V druhé části, té praktické, bude zpracován průzkum na podkladu dotazníkového šetření, jehož účelem je zjištění životní úrovně a spokojenosti občanů, nabízených sociálních, kulturních a sportovních služeb. Dále provádění osobního dotazování prováděné za pomoci počítače (CAPI – Computer Assisted Personal Interviewing), a to s panem starostou Ing. Bc. Oldřichem Jedličkou a ředitelkou centra sociální péče Mgr. Miroslavou Krajčírovou. V závěru bude zpracována analýza všech výzkumných šetření. K samotnému sběru informací jsem vybral právě dotazníkové šetření z důvodu zpracování většího množství dat, a to prostřednictvím elektronické či papírové podobě.

Hlavním cílem této práce je zjištění celkové spokojenosti obyvatel s životem ve městě Žamberk – jeho postupný historický i demografický vývoj a provozování sociálních aktivit. A na základě výsledků průzkumu bude možno nastínit návrhy budoucího strategického rozvoje.

1 ROZVOJ, VEŘEJNÁ SPRÁVA

Tato práce se zabývá městem Žamberk a jeho rozvojem, především pak poskytováním sociálních služeb ze strany města a v neposlední řadě zanalyzování životní úrovně v obci. Cílem pak je zjistit spokojenost obyvatel s životem ve městě Žamberk, jeho postupný historický i demografický vývoj a provozování sociálních aktivit. Proto se v první kapitole seznámíme s veřejnou správou a jejím rozvojem.

Na strukturu veřejné správy můžeme pohlížet ze dvou hledisek, kde první hledisko nám říká, že veřejnou správu vykonává stát svými orgány jakožto státní správu, či stát přenechává určitý okruh záležitostí na nestátní veřejnoprávní korporace, aby je spravovaly na samosprávném principu anebo z druhého hlediska a to geografického, to znamená, jestli se jedná o ústřední, územní, případně o místní správu (Provazníková, 2015, s. 11).

Obrázek 1: Schéma veřejné správy

Zdroj: Provazníková, 2015, s. 12

1.1 Státní správa

Je základem veřejné správy. Státní správě lze také rozumět jako prostředek řízení společnosti uskutečňované státem. Je to prostředek k realizaci výkonné moci státu. Státní správu také můžeme chápat jako soustavu příslušných státních orgánů se stanovenými pravomocemi a působností pro daný řízený úsek (Miras, 2000-2019).

1.1.1 Státní orgány vykonávající státní správu

Jak uvádí Provazníková ve své knize *Financování měst, obcí a regionů*, státní správou se také rozumí, že je přímo nebo zprostředkovaně řízena ústřední vládou, která představuje nejvyšší orgán moci výkonné a politické. Jedná se o orgán se všeobecnou působností. Mezi funkce státní správy patří kontrola, sjednocování ale i koordinování činností ministerstev, (třeba ministerstvo financí, zahraničních věcí, vnitra, kultury aj.) a jiných ústředních orgánů státní správy (2015, s. 24).

Mezi orgány státní správy můžeme zařadit například Český statistický úřad, Český úřad zeměměřičský a katastrální, Český baňský úřad, Státní úřad pro jadernou bezpečnost aj. Jiné územní orgány státní správy se speciální působností – např. úřad práce, školský řad atd. (Miras, 2000-2019).

1.2 Samospráva

Je veřejná správa vykonávaná jinou institucí než státem. Je relativně samostatná, nezávislá na státu. Relativnost samostatnosti však vyplývá ze skutečnosti, že stát vytváří pro samosprávu podmínky pro její fungování, takže její nezávislost z tohoto důvodu není absolutní. Stát bez samosprávy může existovat, samospráva bez státu však ne. Stát zasahuje do samosprávy tím, že vytváří zákony. Samospráva se tedy dá označovat za decentralizaci a demokracii. Samospráva má pravomoc vykonávat své záležitosti samostatně, vlastním jménem a prostředky, které jsou stanoveny zákonem (Provazníková, 2015, s. 11).

Samospráva se dělí na územní, zájmovou a věcnou.

O územní samosprávě hovoříme tehdy, má-li stanovenou působnost a ekonomické podmínky a vykonává veřejnou správu na území menším, než je stát (obce, kraje, země), (Provazníková, 2015, s. 12).

Prvky místní samosprávy se objevily už ve starém Římě a Řecku, kde ve 12. století sílilo postavení měšťanstva, které se snažilo získat na panovníkovi určitou nezávislost pro města. Města, která byla velmi bohatá, jako například Hamburk, získaly i statut městské republiky. Tato města hrála velikou roli, neboť se nacházely u důležitých obchodních křižovatek, přístavů, a to přispívalo k rozvoji řemesel a obchodu. Všechny tyto aspekty potom vedly k vysokým příjmům měst, které mohli dále zajišťovat velké množství služeb pro obyvatele, například ochranu majetku, osob, kvalita cest, kanalizace a další (Provazníková, 2015, s. 14).

1.2.1 Obec

„obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce. Je vymezena jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a hospodáří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet.“ (Provazníková, 2015, s. 27).

Nebo také se v českém právu rozumí teritoriálně ohraničené samosprávné územní celky, které disponují právní subjektivitou a vlastním majetkem. Obce jsou přímo ústavou a zákonem oprávněny vykonávat veřejnou správu na svém území ve vlastní působnosti (Městský úřad Žamberk, 2004-2019).

Působnost obcí se potom dělí na samostatnou a přenesenou. Samostatná působnost je představována decentralizací veřejné správy a u přenesené působnosti jde o výraz dekoncentrace.

Obec dále na základě své působnosti může zřizovat obecní policii, vyhlašovat místní referendum, zřizovat peněžní fondy obce, ukládat pokuty za správní delikty a v neposlední řadě může spolupracovat i s jinými obcemi.

Orgán, který spravuje obec, je zastupitelstvo a který ze svých členů volí starostu obce. Starosta zastupuje obec navenek a je za svůj výkon odpovědný zastupitelstvu. V době nepřítomnosti starostu zastupuje místostarosta. Výkonným orgánem je potom rada obce, která je tvořena starostou a členy zastupitelstva, (pouze vybraní). Každá obec musí zřizovat kontrolní výbory. Povinnými potom jsou finanční a kontrolní výbor a pokud v obci žije alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje se výbor pro národnostní menšiny (Provazníková, 2015, s. 28).

V České republice potom obce spadají do různých kategorií:

- Obec
- Obec s matričním úřadem
- Obec se stavebním úřadem
- Obec s pověřeným obecním úřadem
- Obec s rozšířenou působností

„Obce se od sebe liší rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. Podle rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti rozlišujeme obce se základním rozsahem přenesené působnosti a obce s širším rozsahem přenesené působnosti. Jedná se o obce, které vykonávají státní správu v přenesené působnosti i na území druhých obcí, tj. pro obce spadající do jejich správního obvodu. V současné době podle míry přenesení státní správy rozlišujeme tyto kategorie obcí.“ (Provazníková, 2015, s. 27,28).

1.2.2 Kraj

Také kraj je veřejnoprávní samosprávná jednotka, která disponuje právní subjektivitou a majetkem. V současnosti existuje 13 krajů (14 s hlavním městem Prahy), jejich území a jména jsou stanoveny Ústavním zákonem č. 347/1997 Sb. (Provazníková, 2015, s. 27).

Ústava nám tedy říká, že obce a kraje vedle veřejné správy, vykonávají takzvanou samosprávu. Definice podle docentky Provazníkové potom zní, „*Kraj je územním společenstvím občanů, kterému náleží právo na samosprávu. Má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodáří s nimi. V právních vztazích vystupuje vlastním jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.*“ (Provazníková, 2015, s. 30).

Kraj na základě své samostatné působnosti může sestavovat rozpočet a závěrečný účet kraje, zřizovat peněžní fondy kraje, vydávat obecně závazné vyhlášky, ukládat pokuty v samostatné působnosti, ale i spolupracovat s jinými kraji, to znamená účastnit se v regionech soudržnosti. Kraj má také své orgány, které se zaslouhují o správné vedení kraje. Samostatné spravování kraje má potom za úkol opět zastupitelstvo, dá se tedy hovořit, že kraj má s obcí velice podobné orgány. Zastupitelstvo dále volí ze svých řad hejtmana kraje a jeho náměstka.

Výkonným orgánem kraje, je jako u obce, rada kraje, kterou tvoří hejtman, náměstek hejtmana a další členové zvolené z řad zastupitelstva.

Jako obec, i kraj musí povinně zřizovat výbory. Stejně jako obec má kontrolní a finanční výbor, to samé platí i pro kraj. Dále však musí zřizovat výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost. Dalším velice důležitým orgánem kraje, je krajský úřad, který plní úkoly v přenesené působnosti, které nejsou svěřeny zastupitelstvu, radě nebo zvláštnímu orgánu. V čele krajského úřadu pak stojí ředitel (Provazníková, 2015, s. 31).

1.2.3 Zájmová samospráva

Nejen územním celkům bylo dáno právo rozhodovat samostatně o vlastních záležitostech. Subjektům, které spojuje určitý společný zájem, může být toto právo svěřeno také – jedná se o zájmovou (nebo také profesní) samosprávu. Na rozdíl od samosprávy územní, však zájmová samospráva není ústavně zakotvena. Je svěřena jednotlivým zájmovým subjektům na základě zákonů, které je zřizují (Ponikelský, 2011).

Zájmová samospráva znamená určité společenství osob, kteří chtějí dosáhnout svých vytyčených cílů v rámci organizace zastupující jejich zájmy. Jedná se zde například o komory,

svazy, podnikatelské asociace, církve, vysoké školy, některé vědeckovýzkumné a kulturní instituce. Zájmová samospráva je potom prezentována profesními komorami s povinným členstvím, (do této kategorie spadá například Česká advokátní komora, Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká komora architektů, Komora soudních exekutorů, Komora daňových poradců ČR a další.), komorami s nepovinným členstvím, (sem spadá například Hospodářská komora se sídlem v Praze a Agrární komora se sídlem v Olomouci) a v neposlední řadě vysokoškolskou samosprávou, (zde se jedná o veřejné vysoké školy, například Policejní akademie ČR, Praha, Univerzita obrany, Brno), (SlidePlayer, 2019).

1.3 Rozvoj obce a jeho prostředí

Jak uvádí ve své knize Lacina (2007, s. 62) prostředí je vymezeno souborem podstatných vlivů, které na obec a jeho aktivity působí a které můžeme rozčlenit do následujících kategorií:

- Přírodní
- periferní marketingové
- demografické
- ekonomické
- politicko-právní
- sociálně kulturní
- technologické

Shrneme-li si to, je velice důležité, v jaké oblasti se obec nachází, protože se v ní vytvářejí produkty, které jsou potom poskytovány jako služby. *„jedním ze specifických rysů služeb poskytovaných v rámci turistického ruchu je skutečnost, že jsou ovlivněny mnoha faktory, mezi nimiž zaujímají dominantní postavení přírodní podmínky, stav a celková atraktivita kulturních památek, úroveň technické infrastruktury, kvalita životního prostředí a spotřebitelské preference.“* (Lacina, 2007, s. 39).

Zaměříme-li se na město Žamberk, můžeme určitě říct, že se nachází ve velmi dobré lokalitě. Pouze pár kilometrů od města se nachází Ski areál Říčky v Orlických horách. Na druhou stranu, ve směru na východ, to znamená Králíky, můžeme objevit překrásnou přehradu Pastviny a spoustu dalšího. Vzdušnou čarou 26 km se nachází od Žamberka také město Litomyšl, kde se nachází zámek a zámecký areál, jenž byli uvedeny na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Co se týče cestovního ruchu, je Žamberk doslova rájem. V letních časech město navštěvují zejména Poláci, Němci a Holanďané, kteří neváhají ubytovat se v místním kempu a značným způsobem tak napomáhají ekonomické situaci obce.

Pro to, aby cestovní ruch představoval významný zdroj příjmů pro rozvoj měst, dalších obcí a celých regionů, je nutné, aby se věnovala zvýšená pozornost zkvalitňování životního prostředí (Lacina, 2007, s. 42).

2 HISTORIE A SOUČASNOST

V této kapitole se budeme věnovat historii města Žamberka. Jeho počátky sahají až do 14. století, a už to nám značí, že se zde odehrálo spoustu událostí.

2.1 Historie

První zmínky o založení města Žamberk sahají až do 2. poloviny 13. století, a to na důležité obchodní cestě spojující Moravu s Kladskem. Obec se v roce 1341 rozdělila na dvě části, kde jedna část připadla hradu Litice a druhá část hradu Žampach. Toto rozdělení trvalo až do roku 1575.

Žamberk zprvu němečtí osadníci pojmenovali jako Senftenberg, ale od 2. poloviny 14. století je užíván název Žamberk. První písemná zmínka byla zaznamenána už v roce 1332 (Městský úřad Žamberk, 2004-2019).

Město vzniklo v souvislosti s vrcholnou kolonizací. V roce 1848 se Žamberk stal sídlem soudního i politického okresu. Při obnovení krajů v roce 1949 se obec stala příslušenstvím Královehradeckého kraje a v roce 1960 Východočeského kraje. Od roku 2000 ale obec náleží kraji Pardubickému (Historická sídla, 2019).

V 19. a 20. století vznikla v Žamberku řada průmyslových podniků, zejména textilních a strojírenských. Největším z nich byla továrna na sukna firmy Vonwiller a spol., dále textilní továrna Žid a spol. dnes Buhler, velkostatek Parishu se zámeckým pivovarem a mnoho dalších.

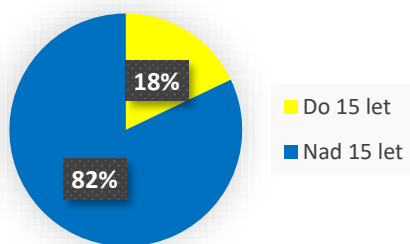
Do dějin 20. století zasáhly události obou světových válek. Žamberk je spojen s působením paraskupiny BARIUM, která na Žambersku vyvíjela odbojovou činnost. Od 1. ledna 2003 získal Žamberk opět na svém významu, v rámci reformy státní správy zde vznikl pověřený úřad III. stupně s rozšířenou působností (Historická sídla, 2019).

Žamberk byl obsazen za staletí hned několika rody, například Habsburky, ale i pruskými vojsky, která neměly dobrý vliv na město, protože vyžadovali finance, potraviny a v neposlední řadě i ubytování. Mezi poslední rody se řadí šlechtický rod Parishu, když John Parish v roce 1815 získává panství Senftenberg. Johnu Parishovi patřila i jedna větší osada a 20 vesnic s 15 000 poddanými. Dnes je po něm pojmenován celý park.

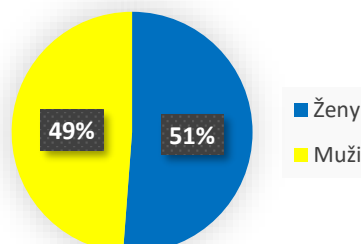
Se Žamberkem je také spojen dánský hvězdář Theodor Brorsen, který zde provedl řadu objevů.

2.2 Současnost

V současné době žije v Žamberku poměrně vyrovnaný počet žen a mužů. Z tabulky níže pak podle celkového součtu můžeme vyčíslit, že zde žije o 141 žen více, jak mužů. Naopak mužů do 15 let je zde o 37 více.

Obrázek 3: Rozložení obyvatelstva města Žamberk podle věku

Obrázek 2: Rozložení obyvatelstva města Žamberk podle pohlaví

Zdroj: Vlastní zpracování podle Místopisného průvodce, 2019

Dle statistického úřadu můžeme poznamenat, že v Žamberku žilo nejvíce lidí v roce 1990 a to až 7032 obyvatel, (stav je k 31.12.), což je nejvyšší zaznamenaný počet od roku 1971 až po současnost. Nejmenší počet obyvatel pak byl zaznamenán 1.1. 1971 a to 5046 obyvatel.

V letech 1989, 1990 a 1991, Žamberk zažil největší přírůstky obyvatel, a to v součtu 705 obyvatel za 3 roky. Na příčině potom bude rozvoj města, a to ve všech směrech. V posledních letech obyvatelé Žamberka využívají i okolní obce, kam se stěhují proto, aby byli blízko práci, ale i pro klidné žití v přírodě Orlických hor. Jedná se o malé obce Dlouhoňovice a Helvíkovice (Český statistický úřad, 2019).

Muži (do 15. let)	Muži (nad 15. let)	Ženy (do 15.let)	Ženy (nad 15.let)	Celkem
477	2 478	440	2 656	6 051

Tabulka 1: Počet obyvatel k 1.1.2019

Zdroj: Místopisný průvodce, 2019

Jak už bylo zmíněno výše, Žamberk je téměř dokonalým místem pro cestovní ruch. Město je obklopeno mnoha památkami a nádhernou krajinou.

Po roce 1989 se tvář města výrazně proměnila. Bylo revitalizováno a rekonstruováno mnoho památek, budov v centru města i panelových domů na sídlišti. Postupně probíhaly opravy a nátěry fasád domů s přízemními obchody po celém obvodu Masarykova náměstí. Byla provedena rozsáhlá rekonstrukce budovy radnice i čtyřkřídle budovy zámku (Místopisný průvodce, 2019).

Jednou z dominant Žamberka je kostel sv. Václava, jehož věže se tyčí až do výšky 72 m. Kostel v roce 1684 vyhořel po úderu blesku a z původního dřevěného kostela se zachoval pouze obraz sv. Václava malovaného na cín, který visí nad sakristií dosud. Nejstarší zvon z roku 1574 byl při požáru spolu s ostatními zničen. Nynější podobu mu vtiskl v letech 1729-1738 chrudimský stavitel Donato Theodor Morazzi (Městský úřad Žamberk, 2004-2019).

Mezi další vyhledávané památky se řadí Tyršova rozhledna, která byla vybudována v roce 1932. Dnes je známá jako Rozálka nebo Rozárka. Věž měří 20 metrů a za příznivých podmínek lze spatřit například Suchý vrch, Krkonoše, Bukovu horu, ale i okolní města jako Lanškroun apod. (Městský úřad Žamberk, 2004–2019).

V Žamberku se také zachovala tradice vaření piva. Dnes je možno pivovar znát pod názvem Žamberecký kanec. Pivovar má 20letou tradici a každý čtvrtek je možné zúčastnit se soutěže Chytrý kvíz (Pivovar Žamberk, 2017).

Mezi další velmi vyhledávaná místa můžeme zařadit městské muzeum nebo zámecký park. Ve městě můžeme najít spoustu vyžití, jedním z příkladů může být areál Pod Černým lesem, kde se nachází široké spektrum sportovních aktivit. Hlavním lákadlem je potom aquapark, který v letním období navštěvují i cizinci. Městské koupaliště bylo vybudováno v roce 1994 a stálo téměř 22 milionů korun. Kapacita koupaliště je až 1000 návštěvníků (Městský úřad Žamberk, 2004–2019).

Obrázek 4: Aquapark v Žamberku

Zdroj: Sportovní a rekreační areál Pod Černým lesem, 2009

V areálu se můžeme ubytovat v autokempu, anebo v místním apartmánu. Koho však nebaví koupat se v bazénu, může využít i řeku, která je hned vedle areálu. Součástí kempu jsou tenisové kurty, minigolf i bowlingová dráha a restaurace.

Okolí je protkané propracovanou sítí turistických a cykloturistických tras, na nichž se dají poznat zajímavosti okolí a malebnost místní krajiny (Městský úřad Žamberk, 2004–2019). Jedna ze dvou naučných stezek je na trase Žamberk – Kunvald, je 4,5 km dlouhá a vede ze Žamberka po zelené turistické značce do Kunvaldu. Vede malebným okolím dvou obcí a má celkem 9 zastávkových míst.

Mezi druhou naučnou stezku můžeme zařadit trasu Žamberk – Líšnice, která byla realizována v roce 2005 ve spolupráci se Speciální základní školou Žamberk a Speciální školou v Neunendettelsau. Na informačních tabulích jsou tématicky zachyceny prvky flory a fauny, které zachytili žáci v rámci depistáže okolí stezky a obohacují teoretickými záznamy návštěvníky této oblasti (Místopisný průvodce, 2019).

V zimním období mohou obyvatelé zavítat na zimní kluziště, anebo využít jednu ze dvou krytých hal.

Po celý rok mohou obyvatelé navštívit zrekonstruované Divišovo divadlo, jež navštívili známí herci a komici jako Karel Šíp, Miroslav Donutil, Michal Nesvadba a mnoho dalších. Na své si taky přijdou milovníci akčních i dokumentárních filmů, neboť plátno divadla disponuje rozlišením 4K ve formátu 3D.

Spousta akcí se v dnešní době také koná ve Vonwillerově továrně, bývalé textilce. Po zrekonstruování budovy, se tam dnes konají plesy, různé společenské akce, taneční večery, svatby, soukromé i firemní akce, koncerty a další. Mezi největší lákadlo potom patří den otevřených dveří, kde se návštěvníci mohou těšit na provozní parní stroje, ale i stará dobová auta. Místo je dnes tak zajímavým, že si ho už po druhé vybrala Česká televize pro natáčení svých pořadů.

Ve městě se udržuje mnoho místních tradic a pořádání akcí, jako například novoroční ohňostroj, Tříkrálová sbírka, Žamberský masopust, předávání ocenění talentované mládeži Talent, amatérská automobilová orientační soutěž Rallye Šmídl, Majáles, Běh na Rozálku, sjezd po Divoké orlici, hudební festival Jamrock, hudební festival Orlická brána a další (Místopisný průvodce, 2018).

Město Žamberk leží na severovýchodě Čech, jímž protéká řeka Divoká Orlice. Malé městečko v podhůří Orlických hor spadá do Pardubického kraje a Orlickoústeckého okresu, kde do svého krajského města to má pouze 60 km a do hlavního města Prahy 170 km. Žamberku se taktéž přezdívá „brána Orlicích hor“. Obec se nachází v nadmořské výšce 465 m. n. m. Počet obyvatel k 1.1.2018 je 6046 (Místopisný průvodce, 2019).

Starostou obce Žamberk je nyní Ing. Bc. Oldřich Jedlička. Žamberk má také zastupitelstvo s 21 členy (Městský úřad Žamberk, 2004-2019). Dále je zřízen kontrolní výbor, který čítá 5 členů, finanční výbor, který má 3 členy a rada města 7 členů. Městská samospráva také zřídila komise, a to například bytovou komisi, komisi pro prevenci kriminality, inventarizační, dopravní, pro zahraniční styky, pro sociální služby, pro regeneraci městské památkové zóny a pro likvidaci majetku.

Obrázek 5: Radnice města Žamberka

Zdroj: Městský úřad Žamberk, 2004-2019

Vedle Žamberka se nachází malé vesnice, se kterými vytváří aglomeraci, a to s Líšnicí, Helvíkovicemi, Dlouhoňovicemi a Lukavicí.

Mezi partnerské obce města Žamberk patří Senftenberg (Německo), Fresagrandinaria (Itálie), Rice Lake (Wisconsin, USA), Nowa sól (Polsko), Veszprém (Maďarsko), Mihrau (Japonsko), Püttlingen (Německo), Sain – Michel – sur, Senftenberg (Rakousko), (Městský úřad Žamberk, 2004–2019).

2.3 Evropský svazek měst

Žamberk spadá do Evropského svazku měst. Mezi oficiální evropská partnerská města Žamberka jsou Senftenberg v BRD (Německo) a Senftenberg v Rakousku (Niederösterreich). Evropský svazek měst vznikl právě díky našemu spojení se Senftenbergem a jeho dalším partnerským aktivitám v Evropě.

Püttlingen v Sársku a Nowa Sól v Polsku byly jeho partnery, kteří do svazku přivedli svá partnerská města – francouzské Saint Michel sur Orge a maďarský Veszprém.

Tak byla 26.5.1996 podepsána listina o vzniku Evropského svazku měst pro mládež a kulturu.

Každoročně se od té doby konají mládežnická setkání, malířské plenéry a mnoho menších multilaterálních i bilaterálních akcí. K dnešnímu dni má tedy evropská aliance 7 členů (Městský úřad Žamberk, 2004–2019).

Mezi další partnerská města, nikoliv však členy aliance, můžeme zařadit Holandské město Woerden. S touto obcí je Žamberk v kontaktu už od roku 1991. Od roku 1992 se uskutečnilo několik úspěšných manažerských stáží, které ve Woerdenu uspořádal místní Rotary – club pro začínající žamberské manažery a podnikatele.

Další obcí je Rice Lake v USA ve státě Wisconsin. Toto farmářské město obývá mnoho potomků českých vystěhovalců, kteří si přáli navázat kontakty s vlastní jejich rodičů. V roce 1994 byla podepsána partnerská smlouva a od té doby probíhá několik oboustranně prospěšných aktivit. Pro studenty žamberského gymnázia je každý rok velmi atraktivní možnost vyslat dva studenty na celý školní rok na high school v Rice Lake.

Na základě partnerského města Rice Lake – japonského Miharu – vznikly brzy i zde aktivity města Žamberk s tímto japonským městem.

Město Žamberk vždy podporovalo partnerské styky se zahraničím, a proto zřídilo komisi Rady zastupitelstva pro zahraniční styky (Městský úřad Žamberk, 2004–2019).

2.4 Školy a školská zařízení

V této podkapitole si řekneme něco o školách a školských zařízeních ve městě Žamberk. Žamberk nabízí spoustu možností, kam své děti posílat vzdělávat se, a to gymnázium, střední školu, střední školu obchodu, řemesel a služeb, základní školu ERUDIO Orlicko, dvě základní

školy, jednu základní uměleckou školu Petra Ebena, Mateřskou školu ČTYŘLÍSTEK, mateřskou školu SLUNÍČKO, ale například i pedagogicko-psychologickou poradnu s pobočkou přímo v Žamberku. Následně si popíšeme vybrané 2 školy.

Jednou ze základních škol, které Žamberk nabízí, je základní škola nacházející se v ulici Nádražní 743, mezi občany označována jako „horní škola“. Ředitelem této základní školy je Mgr. Roman Pospíšil. Na prvním stupni učí 12 učitelů a na druhém pak 14 učitelů. Žáci mohou využít i školní družinu a na obědy mohou chodit do nedaleké školní jídelny.

Škola je propojena třemi budovami. Pro své sportovní aktivity využívá převážně městskou tělocvičnu a městský sportovní areál v těsné blízkosti školy.

Škola nabízí pro své žáky spoustu zájmových útvarů ve spolupráci se SVČ Animo, například sportovní kroužek, keramický kroužek, gastronomický kroužek, přírodovědný kroužek a další.

V průběhu školního roku pořádá škola pro své žáky, především pak pro žáky druhého stupně aktivity v rámci školy. V šestém ročníku se žáci účastní adaptačního pobytu. V sedmém ročníku jezdí na lyžařský výcvik, kde škola nabízí výuku kvalifikovanými instruktory ve sjezdovém lyžování, snowboardu a běžkách. V osmém ročníku se žáci účastní cyklistického kurzu a největším lákadlem je potom uspořádání každoročního turistického kurzu v Chorvatsku v okolí NP Paklenice (Základní škola, 2011–2016).

Obrázek 6: Základní škola, Nádražní 743

Zdroj: Základní škola Žamberk, 2019

Jako druhou školu, kterou jsem vybral a kterou si popíšeme je Střední škola obchodu, řemesel a služeb Žamberk. Tuto školu jsem vybral proto, protože je nejen v Pardubickém kraji, ale i v jiných krajích celkem známá. Za touto školou dojíždějí i studenti poměrně z velikých dálek a mají zájem tu studovat. Škola je příspěvkovou organizací a zřizuje ji Pardubický kraj. Hlavním cílem školy je poskytovat kvalitní teoretické i praktické vzdělání.

Součástí školy je domov mládeže, ale i školní jídelna. Pokud studenti dojíždějí z daleka, mohou využít i internát.

Škola nabízí vzdělání v osmi tříletých učebních oborech a to prodavač, kuchař, číšník, cukrář, instalatér, truhlář, zedník, obráběč kovů, zedník. Studenti mohou taky zakončit své vzdělání i maturitní zkouškou, a to v oborech obchodník, gastronomie a podnikání. V roce 2017/2018 navštěvovalo školu necelých 200 žáků.

Pokud se studenti rozhodnou studovat právě na této škole, získají poměrně velké uplatnění na trhu práce, neboť v rámci praxe škola spolupracuje hned s několika firmami. Jednou z firem je například Bühler CZ s. r. o., kde si studenti mohou vyzkoušet profesi obráběč kovů, nebo klempíř pro strojírenství.

Mezi další firmy, se kterými škola spolupracuje jsou například Konzum, Sefir s. r. o., dřevotvar, nebo wellness hotel Vista.

Na této škole je také možné absolvovat rekvalifikační kurz pro získání potřebných znalostí a pak teprve absolvovat dílčí zkoušku profesní kvalifikace. Škola nabízí možnost složení zkoušek z následujících profesních kvalifikací: příprava teplých pokrmů, příprava studených pokrmů, složitá obsluha hostů, truhlář nábytkář, nebo stavební truhlář (Střední škola obchodu, řemesel a služeb, 2017).

Obrázek 7: Střední škola obchodu, řemesel a služeb

Zdroj: Střední škola obchodu, řemesel a služeb, 2017

3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Sociální službou se rozumí, že daná organizace poskytne pomoc osobám v nepříznivé situaci. Služba by měla zachovat lidskou důstojnost a měla by osoby motivovat k činnostem, které nezhoršují a neprodlužují jejich nepříznivou situaci a nedochází tak k jejich vyloučení ze sociální společnosti. (Sociální revue, 2006). Služby sociální péče tak napomáhají osobám s jejich fyzickou a psychickou soběstačností a aby se mohli zapojit do běžného života společnosti.

Mezi cíle sociálních služeb potom patří následující:

- rozvíjet aktivně schopnosti klientů
- zachovávat lidskou důstojnost klientů
- vycházet z individuálně určených potřeb klientů
- zlepšit nebo alespoň zachovat soběstačnost klientů
- poskytovat služby v zájmu klientů a v náležité kvalitě (MPSV, odbor 22, 2017)

V České republice je poskytováno hned několik sociálních služeb a to například: denní stacionáře, tísňová péče, osobní asistence, chráněné bydlení, centra denních služeb, pečovatelská služba, odlehčovací služby, domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, podpora samostatného bydlení a další (Sociální revue, 2006).

Žamberk je na tyto služby velmi bohatým městem. V obci si na své přijdou jak senioři, matky samoživitelky, ale i děti, potažmo dospělý, kteří právě opustili nápravná zařízení.

Mezi však největší a nejznámější organizaci, poskytující sociální službu můžeme zařadit Albertinum – odborný léčebný ústav, ke kterému si něco povíme v následujících kapitolách.

3.1 Sociální služby ve městě Žamberk

V Žamberku se poskytuje hned několik sociálních služeb. Mezi které patří například Albertinum – odborný léčebný ústav, domov na skalách, centrum sociální péče a v neposlední řadě organizace Cesta pro rodinu, která nabízí vícero služeb (rodinné centrum a DS Maceška, Azylový dům a krizová pomoc a Dům na půl cesty).

3.1.1 Albertinum – odborný léčebný ústav

Odborný léčebný ústav je nestátní zdravotnická organizace Pardubického kraje, která poskytuje ambulantní i lůžkovou péči. Organizace byla založena už v roce 1905 a stále se snaží zlepšovat. Po roce 1989 budova Albertina doznala výrazných změn (Albertinum, 2019).

Ústav přijímá pacienty z celé České republiky a jeho posláním je poskytování kvalitních a bezpečných zdravotních a ostatních služeb, kontinuální vzdělávání zaměstnanců a zajištění bezpečného prostředí pro pacienty, klienty a zaměstnance. (Albertinum, 2019).

Albertinum také poskytuje sociální služby v oblasti dočasné sociální služby. To znamená, že poskytuje pomoc osobám se sníženou soběstačností a kteří nezvládnou pobyt v domácím prostředí. Avšak pobyt v této organizaci je pouze přechodný, to znamená do doby, než vyřeší svou nepříznivou situaci, například, než nastoupí do domova pro seniory. Udává se, že osoba může být na lůžku až 3 měsíce.

Provoz je zajištěn 24 hodin denně a klienti dostávají plnou péči. Pokud klient vyžaduje dvou-lůžkový pokoj, cena činí 180,- denně, za třílůžkový 170,- denně a za čtyřlůžkový 160,- denně. Za stravu si potom sociální služba říká 150,- denně (Albertinum, 2019).

Obrázek 8: Albertinum, Honlův dům

Zdroj: Albertinum, 2019

Organizační struktura odborného léčebného ústavu

- plicní oddělení – pneumologie a fizeologie
- oddělení následné a dlouhodobé péče
- psychiatrické oddělení
- oddělení ambulancí
- hospodářsko-technická správa
- administrativa
- provoz prádelny
- provoz údržby
- stravovací provoz (Albertinum, 2019)

3.1.2 Centrum sociální péče

Centrum sociální péče se řadí mezi příspěvkové organizace města Žamberk. Jedná se o pečovatelskou službu s formou poskytování služby terénní a ambulantní. Služby jsou dále poskytovány pro domácnosti klientů na území města Žamberk a obcí Dlouhoňovice a Helvíkovice.

Pod ambulantní službou si můžeme představit například bezbariérovou koupelnu, sloužící občanům, kteří potřebují pomoc při osobní hygieně, mají doma bariérovou nevyhovující koupelnu, mají potíže při vstupu do vany a podobně. Jedná se především o starší či zdravotně postižené občany. V koupelně CSP se dostanou do vany bezpečně pomocí zvedáku nebo mohou využít bezbariérovou sprchu se sedačkou či sprchovacím vozíkem. Klientům to tak zaručuje bezpečí, zachování soukromí a šetrný přístup. S hygienou pomáhá vyškolená pečovatelka, může asistovat rodinný příslušník apod. Přepravu do CSP může zajistit pečovatelské auto, v případě imobilních osob speciální automobil se zvedací plošinou či sanitní vůz (CSP, 2019).

Posláním centra sociální péče je usnadnění života klientům s podporou a pomocí dle jejich potřeb, aby mohli žít ve svých domácnostech podle svého způsobu života.

Mezi služby poskytované centrem sociální péče můžeme zařadit například pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti a další. Kapacita služby je až 140 klientů (CSP, 2019).

Obrázek 9: Centrum sociální péče

Zdroj: Městský úřad Žamberk, 2004-2019

3.1.3 Cesta pro rodinu

Jak už bylo zmíněno na začátku kapitoly, organizace Cesta pro rodinu poskytuje několik služeb. Organizace se obecně zabývá podporou rodiny a jejích hodnot v běžném životě i krizových životních situacích, čehož dosahují provozováním podpůrných a zájmových aktivit, poskytováním sociálních služeb a realizací návazných vzdělávacích a osvětových programů.

Organizace si potom dala za cíl vytvořit v regionu nabídku aktivit pro posilování fungující rodiny a podporu jejích členů a profesionálně a v dostatečné míře poskytovat pomoc a zázemí v tíživých životních situacích.

Mezi činnosti, které organizace nabízí, pak řadíme například Rodinné centrum. To je místo, kde se setkávají rodiny s dětmi, které se mohou zúčastnit vzdělávacích programů a volnočasových aktivit.

Dále nabízí takzvaný Klub bez klíče. Zde se schází především studenti základní školy a tráví zde svůj volný čas hraním na počítači, deskových her, billiardu a další.

Mezi důležitou činnost, kterou organizace nabízí, je provozování azylového domu a krizové pomoci. Azylový dům slouží především ženám a matkám s dětmi, které potřebují bezpečné bydlení a podporu v tíživé životní situaci. Jedná se o pomoc v krizových situacích pro rodiny, matky a otce s dětmi a ženy (Cesta pro rodinu, 2019).

Dům na půl cesty je další službou, kterou organizace poskytuje. Cílem Domu na půl cesty je poskytovat sociální pobytovou službu mladým lidem zpravidla ve věku od 18-26 let, kteří se ocitli bez zázemí, a kromě ubytování potřebují také podporu k samostatnému způsobu života. Věk ale není jediným aspektem, který musí splňovat proto, aby byli přijati do Domu na půl cesty. Musí se jednat o lidi, kteří například právě opustili školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, nebo kteří opouštějí výkon trestu odnětí svobody nebo ochrannou léčbu, dále pak náhradní rodinnou péči nebo rodinu, která se ocitla v tíživé situaci.

Naopak služba není poskytována mladým lidem, kteří nejsou schopni dle lékaře pobytu v Domu na půl cesty, například kvůli akutnímu infekčnímu onemocnění. Dále že požadují činnost, které Dům na půl cesty neposkytuje, anebo ukončili smlouvu v Domu na půl cesty z důvodu porušení vnitřních předpisů v době kratší než 6 měsíců. Služba je poskytována nepřetržitě a pracovníci jsou uživatelům k dispozici v pracovní dny. Kapacita služby je 8 lůžek.

Uživatelé mohou tuto službu využít buď na dohodnutou dobu, která je uvedena ve smlouvě o poskytování sociálních služeb, nebo je služba poskytována na přechodnou dobu, tj. zpravidla na 1 rok (Cesta pro rodinu, 2019).

Obrázek 10: Pohled na Dům na půl cesty

Zdroj: Cesta pro rodinu, 2019

Příspěvkovou organizaci podporuje spousta firem, měst, nadačních fondů a institucí. Mezi nejvýznamnější podporovatele určitě patří Ministerstvo práce a sociálních věcí, dále Úřad práce, Pardubický kraj, okolní obce jako Letohrad, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová a další. Velice známou nadací, která podporuje tuto organizaci je Nadace rozvoje občanské společnosti, Pomozte dětem, Nadace Pangea a v neposlední řadě taky Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a Nadace Tat'ány Kuchařové, Krása pomoci (Cesta pro rodinu, 2019).

4 STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA ŽAMBERK

V této kapitole se budeme věnovat strategickému plánu města Žamberk, protože je nedílnou a neméně důležitou součástí rozvoje obce. Jedná se o takový dokument, který stanovuje priority, záměry a umožňuje mobilizovat síly města potřebným směrem. Tento dokument postupně zvyšuje šance obce uspět při realizaci vytyčených priorit a cílů.

4.1. Plnění strategického plánu a následné vize města

Lacina ve své knize uvádí definici strategického plánu následovně: „*Strategický plán je dokumentem, který slouží jako podklad pro strategické řízení. „Strategické řízení“ je procesem naplňování představ zachycených ve strategickém plánu spolu s implementací klíčových strategických rozhodnutí a záměrů.*“ (Lacina, 2007, s. 50).

Strategický plán musí také obsahovat určité rysy, který by měl splňovat, ať už kritérium dlouhodobosti, komplexnosti, otevřenosti, reálnosti, náročnosti a v neposlední řadě taky srozumitelnosti.

Proto aby mohl být strategický plán sestaven, může využívat různých zdrojů, mezi které řadíme závazné předpisy, nařízení a doporučení veřejnoprávních institucí, odborné metodické příručky k problematice strategického plánování, materiály vypracované regionálními rozvojovými agenturami, odborné periodiky, které se zabývají problematikou regionálního rozvoje a strategického plánování, další dostupné literatury, zvláště pak sborníky z vědeckých a odborných konferencí, poznatky a doporučení zahraničních expertů a zahraniční literaturu.

Na přípravě dokumentu se pak zpravidla podílejí tým expertů, kteří nepocházejí většinou z oblastí mimo řešené území a potřebné informace si shánějí například ze statistických dat. Druhým týmem, je tým konzultantů, kteří vystupují jednak jako poradci k otázkám ekonomického rozvoje a dále jako tzv. koordinátoři celého procesu (Lacina, 2007, s. 51,52).

Město Žamberk si vytvořilo svůj strategický plán už v roce 2012, kde došlo k jeho aktualizaci s využitím dosavadních výsledků, nových informací a s ohledem na nové, nejen hospodářské podmínky a následně v dalším roce, to znamená v roce 2014, došlo k revidované verzi. Tento strategický plán není nikterak časově omezen, to znamená, že bude věcí a rozhodnutím současných a budoucích zastupitelů města, jak tento plán pro město důležitý dokument budou doplňovat, či aktualizovat.

Díky podpoře a realizaci strategie města Žamberk považuje obec za úspěšně dokončené cíle například dokončení rekonstrukce vedlejší komunikace (ul. Lukavská) na Letohrad, zahájení výstavby zimního stadionu, rekonstrukce škol – ZŠ 28. října a ZŠ Nádražní 743 s nutnou dotací, výstavbu bytů developerem na Velkém Hájku (cca 50 nových bytů), pěší zóna s možností letního kina a dalších spolkových aktivit, areál aktivní turistiky – sportovní areál pod Černým lesem, aquapark s parkovištěm, tenisová hala, dále vznik nových pracovních míst – podpořen prodejem městských pozemků k podnikání, revitalizace dětských hřišť, vybudování jednodenní chirurgie na Poliklinice v Žamberku, rekonstrukce Divišova divadla, zlepšení stavu místních komunikací, vytvoření lokality pro výstavbu rodinných domů za Albertinem a mnoho dalšího.

Město má stanovenou jasnou strategii, kterou shrnuje do čtyř základních bodů:

1. Vytvářet dobré podmínky pro podnikání a bydlení
2. Pracovat na zlepšení stavu služeb a majetku města; (vznik Fondu oprav a investic)
3. Být nadále přitažlivé a výletní místo
4. Vytvořit novou infrastrukturu města s podporou, a především ve spolupráci s podnikatelským prostředím tak, aby se město pouštělo pouze do projektů, které si může dlouhodobě dovolit a které podpoří prosperitu města (Městský úřad Žamberk, 2004-2019).

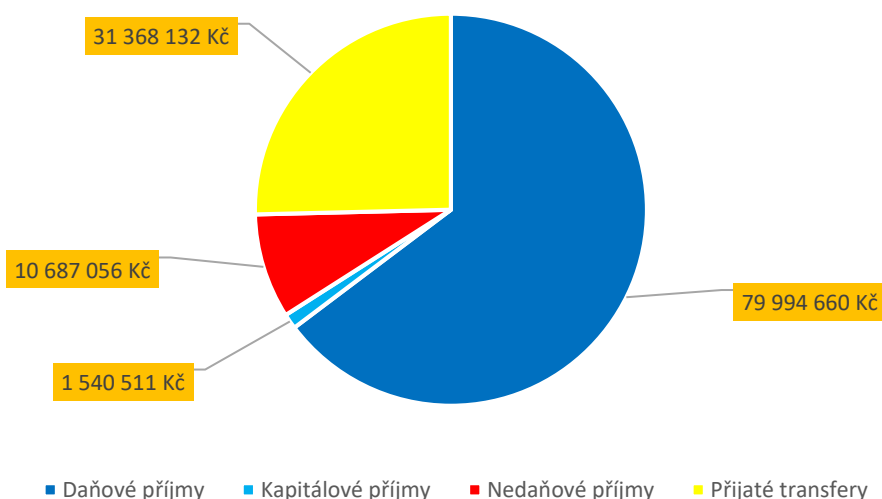
4.2 Místní ekonomika a podnikání

K tomu, aby město mohlo realizovat své cíle, představy a vize, je velmi důležitá místní ekonomika, podnikání a také prostředí, ve kterém se město nachází.

Podnikání v Žamberku je specificky diverzifikované do malých až středních podniků. Ve městě není vyhraněný nějak zvlášť dominantní zaměstnavatel. Příležitostí k zaměstnání je vzhledem k poloze Žamberka relativně dostatek.

Město se ročně může spolehnout na cca 110 mil. Kč běžných příjmů (daňové příjmy, nedaňové příjmy a běžné dotace). Do těchto příjmů řadíme například lokální daně, svěřené daně, sdílené daně, příjmy z vlastní správní činnosti, majetkové daně, ale i ostatní příjmy, jako příjmy z mimorozpočtových fondů, různých darů, výnosů apod (Provazníková, 2015, s. 76).

Následující graf, nám ukazuje příjmy obce v roce 2018 (do 30.09.).

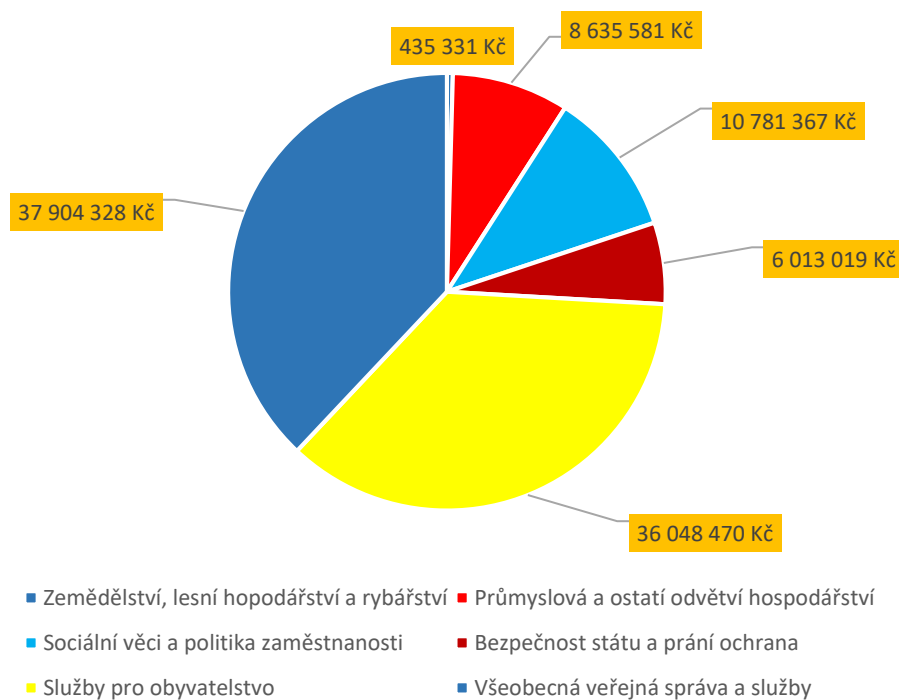

Obrázek 11: Příjmy v roce 2018 (do 30.09.)

Zdroj: Vlastní zpracování podle územního monitoru,

V posledních letech ale také stoupají výdaje, které se pohybují okolo 120 mil. Kč/rok. Výdaje se dělí do několika skupin. První skupinou jsou výdaje z ekonomického hlediska. Do těchto výdajů zahrnujeme výdaje běžné, především pak použité na platy zaměstnanců, dále na nákup různých materiálů, vody, paliv a energie. A dále kapitálové výdaje, které jsou určeny převážně na financování dlouhodobých investičních projektů. Další skupinou jsou výdaje podle rozpočtové skladby. Pro samosprávné celky je toto členění závazné a dělí výdaje do dvou tříd. (Třída -5, běžné výdaje a třída 6 – kapitálové výdaje). Další skupinou jsou výdaje podle infrastruktury, to se nám dále dělí na ekonomické, které jsou určeny na výrobní účely a sociální, které jsou určeny na vzdělání a péči o zdraví, na provoz sociální zařízení a další. Předposlední skupinou je potom dělení podle funkcí veřejných financí. Pod těmito výdaji si můžeme představit například výdaje na nákup zboží a služeb od soukromých firem, a to většinou na zabezpečení veřejných statků pro obyvatelstvo. A poslední skupinou jsou výdaje podle rozpočtového plánování, jedná se o takové výdaje, které lze určit s přesností a předem, například výdaje na splácení úroků (Provazníková, 2015, s. 194).

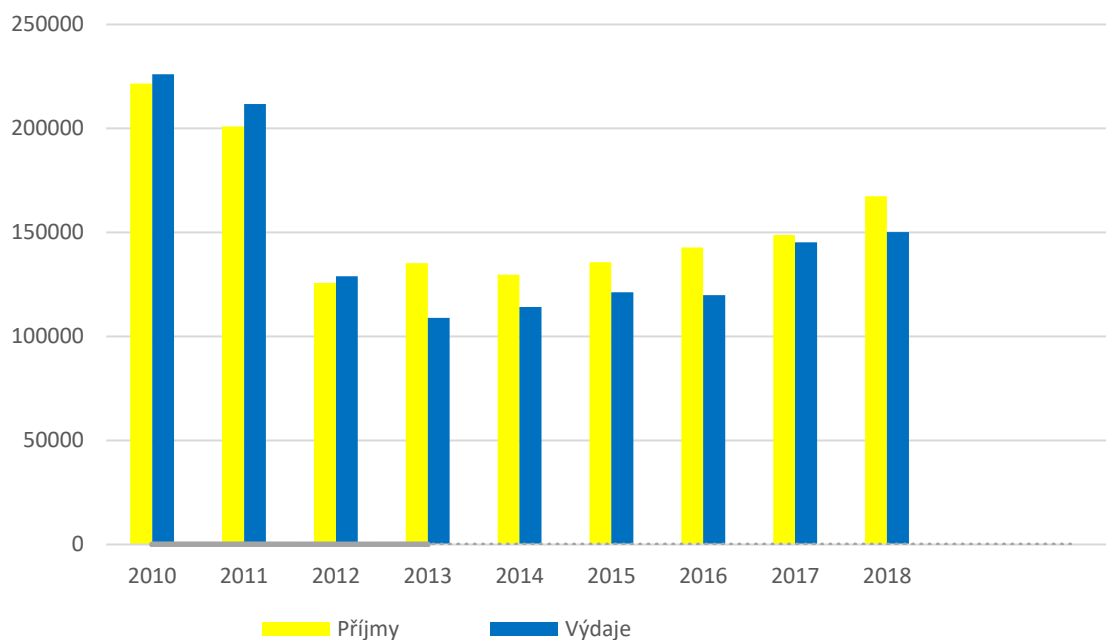
Následující graf nám ukazuje, jaké mělo město výdaje v roce 2018.

Obrázek 12: Výdaje v roce 2018 (do 30.09)

Zdroj: Vlastní zpracování podle územního monitoru

Další graf nám popisuje meziroční vývoj rozpočtu, ze kterého můžeme vyčíst, že od roku 2010 až do roku 2012 bylo saldo rozpočtu záporné, na čemž může být určitě vina i světové krize z roku 2008 a její následné „dozvuky“. Dalším důvodem může být i výstavba pěší zóny v Žamberku, na kterou si město muselo vzít úvěr a každoroční splátka činila až 1 milion korun, což rozpočet určitě zatěžovalo. Od roku 2013 se ale situace začala zlepšovat a město každoročně končilo v zisku, tato situace zatím trvá až doposud. Následující graf nám je toho důkazem.

Obrázek 13: Meziroční vývoj rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování podle územního monitoru

4.3 SWOT analýza celkové oblasti města Žamberka

K tomu, aby se mohl sestavit kvalitní a smysluplný strategický plán, je dobré, aby si obec také sestavila SWOT analýzu, ze které bude vycházet k naplnění svých vizí a cílů.

Jedná se o univerzální analytickou techniku zaměřenou na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňující úspěšnost organizace anebo nějakého konkrétního záměru. Nejčastěji je však SWOT analýza používána jako situační analýza v rámci strategického řízení (ManagementMania, 2011–2016).

Do vnitřních faktorů zahrnujeme silné stránky města (S – strengths), jedná se o takové faktory, na kterých může obec stavět. A za druhé také slabé stránky města (W – weaknesses), to znamená, že obec třeba provádí něco špatně, či neprovádí nějakou činnost vůbec. Do vnějších faktorů potom zahrnujeme příležitosti (O – opportunities) a hrozby (T – threats), které se nacházejí v okolí.

I město Žamberk si sestavilo svou vlastní SWOT analýzu jako vhodnou metodu k rozpoznání kritických oblastí města, které bude potřeba řešit. Následující obrázek nám ukazuje, co Žamberk zařadil mezi své silné, slabé stránky, ale i například co považuje za příležitosti a hrozby.

Silné stránky města (S)	Slabé stránky města (W)
Malebné město v pěkném prostředí	Vysoké výdaje na provoz větších zařízení a napjatost rozpočtu
Dobré zázemí města pro mladé rodiny z hlediska služeb města	Napojení autobusové dopravy na železniční
Velmi dobrá nabídka na vzdělávání, sport, kulturu, další zájmové činnosti	Hustá doprava skrze město
Úspěchy v soutěži město pro byznys	Nedostatek parkovacích ploch
Vytváření podmínek pro podnikání	Zastaralé veřejné osvětlení
Velmi dobrá zdravotní péče	Chybějící infrastruktura k dalšímu rozvoji (inženýrské sítě pro rodinné domy atd.)
Vnější příležitosti (O)	Hrozby (T)
Zvýšení příjmů města	Podnikání závisí na drobných a menších podnikatelských subjektech
Vybudování přivaděče z R35	Úbytek financí města a podpory státu a zhoršení sociální situace města
Příliv nových investorů	Zhoršující se dopravní obslužnost zejména železniční
Rozvoj a rozšíření Albertina	Chátrající objekty (sokolovna, štábní budova v kasárnách)
Přírůstek obyvatel města	Povodně a zvláštní povodně

Obrázek 14: SWOT analýza města Žamberka

Zdroj: Městský úřad Žamberk, 2004–2019

Co se týče silných stránek města, s nimi nemohu nic jiného než jen souhlasit, město se opravdu nachází ve výborné lokalitě, což může využít například k cestovnímu ruchu.

Mezi slabé stránky města určitě patří hustá doprava skrze město, denně přes náměstí projede nespočet automobilů a co hůř, tak i nákladních automobilů, a to městu určitě nepřispívá, ba naopak. Už delší dobu se hovoří o obchvatu města, nicméně se objevují rozporuplné názory, protože řada obyvatel si myslí, že stavbou nové silnice by město tzv. „vymřelo“.

S hrozbami určitě také souhlasím, nicméně bych rád vyzdvihl, že mezi velké hrozby v současné době můžeme zařadit i nedostatek bytů. Jak bylo zmíněno, počet obyvatel stále stoupá, práce je ve městě dostatek, ale je tu velký problém s nedostatkem ubytování. Tato hrozba pak může mít za následek, že se do města už mladí lidé ani nebudou chtít stěhovat, poněvadž nebudou mít ani kam a trpět tím bude i město, protože v dnešní době při rozpočtovém určení daní, město dostává i finance podle toho, kolik má obyvatel.

5 KULTURA A SPORT VE MĚSTĚ ŽAMBERK

Žamberk disponuje velikým počtem nabízených akcí, sportovních zážitků, a to jak pro nejmenší, tak i pro dospělé.

V prvé řadě bychom si měli ale říct, co si pod pojmem kultura vůbec představít. V dnešní době je tento pojem široce obsáhlý, neboť máme kulturu všude kolem sebe. Vyznačuje se například už jen tím, co třeba děláme, jak se chováme, co říkáme, jaké nosíme oblečení apod. Veliký vliv na nás ovšem má i prostředí, ve kterém žijeme. S tím může být i spjato, jakou vyznáváme víru, nebo jakou posloucháme hudbu. Kultuře se prostě nevyhneme. Do kultury pak tedy zahrnujeme téměř vše a nechybí v ní ani sport, kterému se budeme v této kapitole věnovat.

Zařízení, které město Žamberk poskytuje a je možné je tak využívat i v rámci kultury, je například: Kulturní centrum Vonwillerka, Muzeum starých strojů, tělocvična u Žirafy, Tyršova rozhledna, zimní stadion, sportovní areál, informační středisko města Žamberk, Divišovo divadlo, Městská knihovna, kulturní podnik FIDIKO, ZUŠ, ANIMO, školy a školská zařízení a mnoho dalšího.

Žamberk taky pořádá akce, které jsou už známé v celém okolí, za zmínku určitě stojí festival Orlická brána, Svátky dřeva, majáles a Mafest, Běh na Rozálku a další. Neměli bychom vynechat ani festival Jamrock, který ročně navštěvuje tisíce lidí z celé České republiky, nicméně ačkoliv město není pořadatelem, tak na akci aspoň přispívá nemalou částkou.

Jak už bylo zmíněno v předchozích kapitolách, Žamberk je výborným městem pro žití. Podle prováděného výzkumu, potažmo dotazníkového šetření, kterému se budeme podrobněji věnovat až v další kapitole, můžeme ale zmínit, že jsou občani spokojeni s kulturou ve městě. 57 respondentů, celkem ze 111 odpovědělo, že navštěvují různé kulturní akce a zvolilo odpověď „ano“, jednalo se především o muže a ženy ve věku 21-35 let. Druhou nejčastější odpovědí byla odpověď „jen některé“, tuto odpověď zvolilo 51 respondentů a opět se zde jednalo spíše o mladé muže a ženy ve věku 21-35 let. Zbylí 3 respondenti nenavštěvují žádné kulturní akce. Následující tabulka nám ukazuje, jak respondenti odpovídali na otázku, jestli navštěvují některé kulturní akce pořádané městem Žamberk.

Odpovědi	Všichni respondenti	a) žena	b) muž	a) žena	b) muž	a) žena	b) muž	a) žena	b) muž
		21-35	21-35	36-45	36-45	46-55	46-55	56-65	56-65
a) ano	57	19	25	7	4	2	0	0	0
b) jen některé	51	15	18	10	2	5	0	1	0
c) ne	3	0	0	0	0	0	1	2	0
Celkem	111	34	43	17	6	7	1	3	0

Tabulka 2: Návštěvnost kulturních akcí

Zdroj: vlastní zpracování

Na otevřenou otázku, „Jaké například kulturní akce byste si ve městě Žamberk představovali?“, měli respondenti možnost vlastního uvážení. Nejvíce by si však obyvatelé představovaly koncerty a hudební festivaly. S touto odpovědí se shodlo většina respondentů, dá se z toho předpokládat, že se jedná převážně o občany v rozmezí ve věku 21-45 let. Mezi další návrhy padlo například týden sportu, divadlo v přírodě, více open air akcí, trhy, den finanční gramotnosti, nebo i více výstav.

V posledních letech se mezi občany začaly objevovat informace o tom, že by měl být ve městě vybudován krytý bazén. Poněvadž k výstavbě zatím nedochází, neváhal jsem se zeptat, jak občanů, zda by krytý bazén navštěvovali, tak i pana starosty města Žamberka Ing. Bc. Oldřicha Jedličky, zda k výstavbě někdy vůbec dojde. Na tuto otázku mi pan starosta odpověděl, že nedisponuje informacemi o tom, že by se v současné době plánovala výstavba krytého bazénu v Žamberku. V dřívějších volebních obdobích byl diskutován záměr soukromého investora ve věci přestavby objektu v bývalém areálu Českých vinařských závodů, kde jedním z výstupů měl být menší bazén v suterénu objektu. Zeptal jsem se tedy občanů, jestli by krytý bazén využívali. Následující graf nám vypovídá o tom, jak respondenti odpovídali.

Obrázek 15: *Návštěvnost krytého bazénu*

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu lze jednoznačně vyčíst, že občané by krytý bazén určitě využívali. 108 respondentů ze 111 možných zvolilo odpověď „ano“, či „spíše ano“, pouze 3 respondenti zvolili odpověď „ne“.

5.1 Kulturní zařízení ve městě Žamberk

I Žamberk má svou městskou knihovnu. Její začátky sahají až do roku 1913, kdy se rozhodlo o sloučení několika knihoven. Jednalo se o veřejnou knihovnu, která čítala na tři tisíce svazků. Poté se knihovna několikrát stěhovala, například do zrušených učeben SOU elektrotechnického Letohrad, nebo do učeben gymnázia, které potom uplatňovalo nárok na prostory. Nakonec se knihovna ustálila v Nádražní ulici, hned vedle základní školy.

Knihovna také prošla náročnou rekonstrukcí, která započala v roce 2000 a nové prostory byly zpřístupněny až v červnu v roce 2001. Dneska se zde nachází oddělení jak pro dospělé, tak i pro dětské čtenáře. Knihovna je vybavená internetem pro veřejnost a prostory slouží i pro pořádání přednášek, besed a výstav.

Pokud se chce občan Žamberka, nebo i občan jakéhokoliv jiného města zaregistrovat, musí zaplatit poplatek za roční registraci, která činí 150 Kč pro dospělé a 50 Kč pro dětské čtenáře. Knihovna má 1 497 zaregistrovaných čtenářů. Do knihovny v roce 2018 fyzicky přišlo 24 353 návštěvníků a dalších 8 029 využilo on-line služeb.

Stav knihovního fondu byl ke konci roku 2018, 47 821 knih, z toho 43 000 se nabízí ve volném výběru v půjčovně knihovny, zbylé jsou uloženy ve skladu.

Důležitou činností knihovny je podíl na kulturním a společenském životě města. V roce 2018 v knihovně proběhlo 196 kulturních a vzdělávacích akcí, kde velký zájem vzbudili kurzy trénování paměti. Mezi pořádané akce v knihovně patřily i cestopisné besedy, jako například beseda Od černého moře ke Kaspickému, Na kole po Gruzii, Putovní po Austrálii a další. Pro mladší čtenáře, pak knihovna pořádá Andersenův týden a Noc s Andersenem (Hlaváčová, 2019).

Obrázek 16: Městská knihovna

Zdroj: Městský úřad Žamberk 2004-2019

Městské muzeum Žamberk – Kateřinský špitál

Městské muzeum v Žamberku je příspěvkovou organizací, to znamená, že je zřizované městem. Muzeum se spolupodílí na kulturních aktivitách města.

Muzeum bylo založeno už v roce 1911. Zprvu však bylo muzeum v budově radnice a až v roce 1942 byly všechny sbírky na základě smlouvy s Charlesem Parishem převezeny do Kateřinského špitálu.

Nabízí pravidelně tematické výstavy a pořádá besedy a přednášky vztahující se nejen k historii. Návštěvníci tak mohou vidět výstavu Theodora Borsena, dánského astronoma a hvězdáře, dále výstavu 100 let Klubu českých turistů, který patří mezi nejstarší spolky ve

město Žamberk. Mezi akce, které muzeum pořádá je například Den židovských památek, žamberský masopust a v neposlední řadě se muzeum zapojuje i do mezinárodního dne muzeí (Alur.CZ, 2012).

Sbor dobrovolných hasičů Žamberk

Sbor dobrovolných hasičů byl založen na základě prvních českých stanov – Sbor SDH. V roce 1572 město Žamberk lehlo téměř celé popelem a nebyla to jediná katastrofa způsobená ohněm. V roce 1421 došlo například k vypálení kláštera, v roce 1643 vyhořelo opět téměř celé město, včetně zámku, když bylo vypáleno Švédy. Nejhorší požár se však datuje v roce 1859, kdy shořela převážně celá část města.

Už v roce 1873 se ustavil spolek dobrovolných hasičů v Žamberku. K založení sboru byl sepsán i pamětní spis, který se v archivu sboru uchoval. Dnes má výjezdová jednotka 24 členů, kteří se svolávají pomocí SMS a sirény z Operačního a informačního střediska v Pardubicích. Hasiči každoročně vyjíždějí k desítkám zásahům. V roce 2019 však zaznamenali pouze jeden výjezd, a to k požáru chalupy do Klášterce nad Orlicí.

Sbor dobrovolných hasičů disponuje určitým vybavením, například technickým automobilem vybaveným nádrží na vodu, které má až 2500l a nádrží na pěnídlo, které má až 250l. Dále má ve vlastnictví technický automobil s vysouvacím žebříkem, cisternovou automobilovou stříkačku apod.

Dobrovolní hasiči se v Žamberku do jisté míry starají i o kulturu, neboť letos budou například pořádat dětský den, soutěž O Pohár starosty města Žamberka, sjezd Divoké Orlice, ukázky Rallye Šmídl, hasičské závody a v neposlední řadě pořádání plesu ve Vonwillerově továrně (Sbor dobrovolných hasičů, 2014).

Kulturní podnik FIDIKO

První zmínky o divadle sahají až do roku 1924, kdy se scházeli ochotníci v malé přilehlé místnosti zvané „kufr“ k besedám, při kterých hlavní téma patřilo výstavbě divadla. V této době zavítal i do Žamberka ministr školství a národní osvěty Dr. Markovič, kterého ochotníci pozvali. Ministra seznámili s plány a rozpočtem budoucího divadla a získali od něj příslib na finanční pomoc v hodnotě 20 000 Kč. Sběrka z roku 1924 vynesla ještě 30 000 Kč.

V říjnu roce 1925 byl stanoven rozpočet na stavbu a zařízení divadla v hodnotě 700 000 Kč, ale celkový skutečný náklad dosáhl 1 milionu Kč. Stavba byla dokončena v rekordní době a to a 7 měsíců a Divišovo divadlo bylo slavnostně otevřeno premiérou Tylovy „Fidlovačky“ dne 5 prosince 1926. Název dostalo po slavném vynálezci bleskosvodu Prokopu Divišovi.

Od roku 1998 je budova převzata bezplatně do majetku města Žamberka. Od té doby se divadlo jen modernizuje, například v roce 2007 byl sál divadla ozvučen novým audio systémem v kvalitě Dolby Digital. V roce 2009 se podařilo v rámci projektu MAS Orlicko získat dotaci 900 000,- Kč na výměnu sedaček.

V minulém roce kulturní podnik FIDIKO uvedlo celkem 561 projekcí pro 21 154 diváků. Divadlo pořádá jak divadelní, hudební, tak i cestopisné představení (FIDIKO, 2013-2019).

Obrázek 17: Divišovo divadlo

Zdroj: FIDIKO, 2013-2019

5.2 Středisko volného času, ANIMO

Středisko volného času je taktéž příspěvkovou organizací, kterou zřizuje a podporuje město Žamberk. Hlavní náplní SVČ je poskytovat zájmové vzdělávání ve volné čase dětem, mládeži i dospělým zájemcům ze Žamberka a okolí. SVČ například pořádá zájmové kroužky a kurzy, pravidelné i příležitostné akce, prázdninové a pobytové akce, nebo soutěže a přehlídky.

ANIMO nabízí až 64 kroužků, mezi které řadíme i vzdělávací, například angličtina pro dospělé, easy english, hravá angličtina, ale i pohybové kroužky, například atletika, horolezectví, jóga krok za krokem, karate, taneční kroužek NEON, stolní tenis a mnoho dalšího. Středisko také nabízí každoročně dovolené u moře, které mohou využít i rodiny s dětmi.

Činnost instituce volného času ANIMO, podporuje spoustu organizací, a to jak finančně, tak i hmotně. Mezi ty největší se řadí určitě Šmídl s.r.o., Ekola České Libchavy s.r.o., Agrokonzulta Žamberk spol. s.r.o., Dibaq a.s. Helvíkovice a mnozí další.

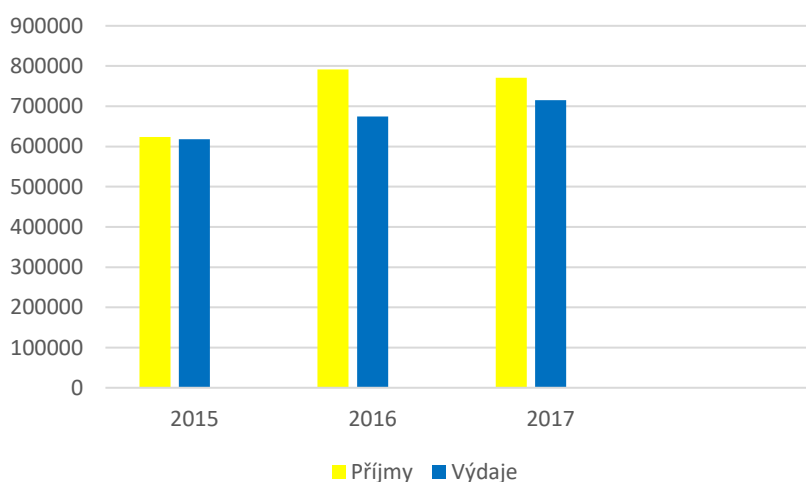
5.2.1 TJ Sokol Žamberk – stolní tenis

Pod pojmem Sokol si můžeme představit tělocvičný spolek, který v historii české a slovenské tělovýchovy zaujal pozici nejen největší, ale také neúspěšnější tělovýchovné organizace.

Stolní tenis, který pod Sokol spadá, také úzce spolupracuje s institucí volného času ANIMO, kde se mohou noví členové přihlašovat. V současné době klub čítá 25 členů.

Klub stolního tenisu má v Žamberku své jméno i postavení, neboť se zde hraje už desítky let a má zde svou tradici. Prozatím nejvyšší soutěž, kterou zde klub hrál, je krajský přebor, který hraje doposud.

Oddíl stolního tenisu využívá prostory sokolovny a na svou činnost dostává určité dotace, ať už od Sokola, tak i od města. Podle zpráv o hospodaření Sokol hospodaří v kladných číslech. Za rok 2015 jeho příjmy činily 623 339,- a výdaje 618 133,-. Za rok 2016 činily jeho příjmy 791 839,- a výdaje 674 492,-. A v neposlední řadě rok 2017 příjmy činily 770 891,- a výdaje 714 919,-. Všechny tři roky máme znázorněny v následujícím grafu.

Obrázek 18: Hospodaření TJ Sokol Žamberk za rok 2015,2016,2017

Zdroj: Vlastní zpracování podle interních dokumentů

6 ANALÝZA SPOKOJENOSTI OBČANŮ ŽIJÍCÍCH VE MĚSTĚ ŽAMBERK

V této části kapitoly se budeme zabývat analyzováním životní úrovně a spokojenosti občanů žijících ve městě Žamberk. Šetření probíhalo na základě kvantitativního výzkumu. Pod kvantitativním výzkumem si můžeme představit různé výzkumné metody a techniky sběru dat, využívané u kvantitativních metodologických postupů. Jedním z nich je dotazníkové šetření neboli face-to-face dotazování (PAPI – Paper And Pen Interviewing), které bylo použito i při tomto výzkumu. Další metodou, která byla použita, je metoda osobní dotazování prováděné za pomoci počítače (CAPI – Computer Assisted Personal Interviewing). Tato druhá forma výzkumu byla použita při rozhovoru s panem starostou města Žamberka Ing. Bc. Oldřichem Jedličkou a ředitelkou centra sociální péče Mgr. Miroslavou Krajčírovou.

Rozhovor byl vybrán proto, protože jak uvádí ve své knize Miroslav Disman „*Proporce úspěšně dokončených rozhovorů je podstatně vyšší než návratnost dotazníku*“ (Disman, 2000, str. 141). A co se týče dotazníkového šetření v tištěné a elektronické podobě, ten byl vybrán z důvodu nízké nákladnosti a z druhého důvodu, že může postihnout veliký počet jedinců (Disman, 2000).

Z dalších důvodů, proč byl vybrán jeden z nejrozšířenějších typů kvantitativních výzkumných metod, a to dotazníkové šetření byl, že tato metoda umožňuje měření sociálních jevů a následně i jejich analýzu za použití matematických modelů a statistických technik (Giddens, 2013).

6.1 Cíl průzkumu

Cílem výzkumu bylo zjištění celkové spokojenosti obyvatel s životem ve městě Žamberk – jeho postupný historický i demografický vývoj a provozování sociálních aktivit. Dotazníkové šetření je zaměřeno na občany žijící ve městě Žamberk s věkovou hranicí 21-65 let. Dalším výzkumem, jak už je zmíněno výše, byla metoda osobního dotazování prováděné za pomoci počítače, které mi umožnilo zjistit, jak se na celou oblast, ať už Žamberka, či sociálních služeb dívají pan starosta Ing. Bc. Oldřich Jedlička a Mgr. Miroslava Krajčírová. Průzkum by mohl napomoci zjistit nedostatky, které služby, statky apod. ve městě scházejí anebo čím město naopak vyniká před ostatními obcemi. Dále by pomohl občanům lépe se orientovat v základních veřejných službách města.

6.2 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření bylo zahájeno 20. ledna a skončeno 23. března. Průzkum probíhal v elektronické a tištěné podobě. Dotazník je rozdělen do 3 částí (životní úroveň města Žamberka, poskytování sociálních, kulturních a sportovních služeb ze strany města a obecné informace), dotazníkové šetření obsahuje 16 otázek. Pro tento výzkum byla zvolena kvantitativní metoda dotazování z důvodu většího počtu respondentů a následného zpracování dat.

V první části se zkoumá životní úroveň ve městě Žamberk, otázky jsou postaveny tak, aby napomohly v budoucnu třeba vylepšit spokojenost občanů žijících v Žamberku. Dotazy jsou zaměřeny na místo, kde občané žijí, jak jsou spokojeni s kvalitou jejich bydlení, prací, ale i na spokojenost nabízených statků a služeb ze strany obce. Občané jsou také dotazováni na veřejné služby, například jakou službu by mělo město vylepšit.

Druhá část pojednává o poskytování sociálních, kulturních a sportovních službách. V této části jsou respondenti dotazováni na sociální služby nabízené ze strany města, zda je ve městě dostatek organizací nabízejících služby pro seniory, dále zda by služby doporučili svým známým apod. Tato část je i zaměřena na kulturní akce, kde cílem bylo zjistit, jestli občané vůbec některé akce (pořádané městem) navštěvují a zda jsou s nimi spokojeni. Respondenti zde měli možnost i vlastního uvážení, to znamená, že mohli napsat i vlastní názor, jaké akce jim ve městě schází. Občané se zde také mohli vyjádřit, zda by navštěvovali krytý bazén, o kterém se už dlouhodobě mluví, že by ho město mohlo vybudovat. Respondenti zde také mohli vyjádřit svůj názor, když v dotazníkovém šetření byli dotázáni na otázku „Jakým směrem by se mělo město Žamberk rozvíjet?“

A ve třetí části byli respondenti dotazováni na obecné informace (věk, pohlaví a jejich ekonomické postavení). Cílem třetí části bylo zjištění a porovnání, jestli například kulturní akce navštěvují spíše studenti, pracující, nebo senioři.

6.3 Deskripce zkoumaného vzorku

Celkově se dotazníkového šetření zúčastnilo přesně 111 respondentů, z toho 75 odpovídalo v elektronické podobě. Šetření se zúčastnili občané žijící ve městě Žamberk, a to v rozmezí 21-65 let. Dotazovaní byli vybráni na základě zkušeností, převážně pak, kteří žijí ve městě delší dobu, takže byli znalí situace, která v současné době ve městě je. Respondenti byli vybráni nezávisle na pohlaví.

Pohlaví	Věková hranice				Celkem
	21-35	36-45	46-55	56-65	
Muž	39	15	6	6	66
Žena	27	11	4	3	45
Celkem	66	26	10	9	111

Tabulka 3: Rozdělení dotazovaných dle věkové hranice a pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování

Předchozí tabulka nám přesněji poukazuje, jací respondenti byli dotazováni. Z tabulky můžeme vyčíst, že nejčastěji byli dotazováni muži a ženy ve věku 21-35 let. Nejméně pak občané ve věkové hranici 56-65 let, a to z důvodu, že nemohli odpovídat v elektronické formě.

Současný statut	Věková hranice				Celkem
	21-35	36-45	46-55	56-65	
Zaměstnaný/pracující	40	24	10	2	76
Student	24	0	0	0	24
Senior	0	0	0	7	7
Nezaměstnaný	2	2	0	0	4
Celkem	66	26	10	9	111

Tabulka 4: Rozdělení dotazovaných dle věkové hranice a současného statutu

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 5 je zřejmé, že byli dotazováni opět nejvíce občané ve věkové hranici 21-35 let, a to zejména zaměstnaný/pracující, takových respondentů bylo 66. V této věkové kategorii se do průzkumu zapojilo i 24 studentů. Druhou nejpočetnější skupinou byli opět pracující ve věkové hranici 36-45 let. Zde se do průzkumu zapojilo 24 respondentů, z toho 2 nezaměstnaný. Nejméně početní skupinou, kteří se zúčastnili výzkumu, pak byli respondenti ve věku 56-65 let. V této kategorii odpověděli pouze 2 pracující a 7 seniorů.

V závěrečné kapitole této práce se budeme věnovat analyzování a porovnání prováděného výzkumu, a to jak z dotazníkového šetření, tak z metody osobního dotazování za pomoci počítače. Následující část je rozdělena podle jednotlivých zkoumaných oblastí (životní úroveň a poskytování sociálních, kulturních a sportovních služeb), kde proběhne jejich podrobný rozbor a popis.

Aby mohlo dojít k porovnání odpovědí občanů, s odpověďmi pana starosty, bylo sestaveno několik otázek pro pana starostu Ing. Bc. Oldřicha Jedličku.

6.3.1 Rozhovor s panem starostou města Žamberk Ing. Bc. Oldřichem Jedličkou

- 1. Plánujete v budoucnu výstavbu nového domu pro seniory? Protože v současné době platí už dlouhodobě plné stavy lůžek v domovech pro seniory a nevypadá to, že by se měla situace zlepšovat.**

Město Žamberk v současné době samo jako investor neuvažuje o výstavbě domů pro seniory. Se záměrem výstavby domu pro seniory v areálu bývalých vinařských závodů v Žamberku pracuje soukromý investor – České vinařské závody a.s. Tento záměr je v fázi projektové přípravy.

- 2. Pokud stavba nového domu pro seniory není v plánu, co se seniory, kteří nemají kam jít, nezvládají svou životní situaci a musí odejít z domu a chtěli by využít právě těchto služeb?**

V současné době je možnost využít kapacitu domu pro seniory např. v Ústí and Orlicí, Lanškrouně nebo Červené Vodě. Popřípadě lze do jisté míry alternativně využívat terénní sociální služby např. pečovatelskou službu, kterou poskytuje naše příspěvková organizace Centrum sociálních služeb. Vhodným sladěním služeb rodiny a pečovatelské služby jdou nastavit podmínky pro to, aby senioři mohli být co nejdéle v jejich přirozeném domácím prostředí.

- 3. Ve městě Žamberk je spousta organizací, poskytujících pomocné služby, jako například Cesta pro rodinu, Albertinum, centrum sociální péče a další... Jak tyto organizace jako Žamberk podporujete?**

Každý rok vyhlašujeme dotační program „Podpora sociálních služeb a zdravotnictví“. Pro rok 2019 je v něm vyčleněna částka 1.230.000 Kč. Prostřednictvím těchto dotací jsou podporovány sociální a doprovodné služby poskytované v Žamberku, nebo pro Žamberáky.

- 4. Máte nějaké vize, či představy, co byste chtěl zlepšit na poskytování sociálních službách v Žamberku?**

Získat do dotačního programu větší částku finančních prostředků na rozšíření terénních služeb pro rodiny s dětmi a pro seniory. V roce 2019 začala v Žamberku poskytovat své služby společnost Alzheimer's support center Czech Republic, o.p.s., která nově

v regionu nabízí sociální aktivizační služby zejména pro osoby s Alzheimerovou chorobou. Právě tato cílová skupina pro nás bude prioritou. Opětovně chceme pokračovat v projektu Vzdělávání pečujících.

5. Myslíte si, že je v Žamberku bezpečno?

Z pohledu statistických údajů přestupků a trestných činů je Žamberk jedno z nejbezpečnějších měst Pardubického kraje.

6. V současné době, čím dál víc, do města dojíždí za prací cizinci, především pak Poláci a Ukrajinci, jaký na to máte názor? Neměly by firmy spíše zaměstnávat občany ČR, klidně i ze sousedních obcí?

Věřím, že kdyby firmy měly na výběr z „občanů ČR, klidně i ze sousedních obcí“, jak uvádíte v otázce, zaměstnaly by je. Celorepublikově je nyní na trhu práce situace taková, že bez zahraničních zaměstnanců se firmy neobejdou.

7. V minulém roce začala výstavba protipovodňové hráze, výstavba trvá už poměrně dlouho, došlo i k výměně firmy, která stavbu realizovala... co mi k tomu můžete říct?

Investorem akce výstavby protipovodňových opatření na řece Divoká Orlice je Povodí Labe, státní podnik, město zde figuruje jako navrhovatel, akce je dotována ministerstvem zemědělství. V únoru 2017 bylo po výběrovém řízení předáno staveniště vítěznému uchazeči polské firmě NAWIMOR INVEST S.A. Investor (PLA) však již v říjnu 2017 od smlouvy o dílo s touto firmou odstoupilo, a to zejména z důvodu neplnění díla dle finančního harmonogramu a v požadované kvalitě. V roce 2018 byl vybrán nový zhotovitel, kterým je regionální firma MADOS MT. s.r.o., která v současné době stavbu realizuje dle platného stavebního povolení. Termín dokončení díla je 30.11.2019.

8. V nedávných dnech došlo k vykácení stromů podél řeky Divoké Orlice, v rámci výstavby protipovodňové hráze, což přineslo mezi občany spoustu nevole. Muselo město stromy opravdu pokácet?

Navržené a stavebně povolené technické řešení se bohužel bez kácení neobešlo. Tuto otázku jsme vícekrát konzultovali s investorem a projektantem, vždy se stejným závěrem.

9. Myslíte si, že je v Žamberku dostatečné sportovní vyžití?

V Žamberku má sport širokou základnu. Je zde řada sportovních klubů a organizací v mnoha sportovních odvětvích. Máme zde vynikající sportovce a trenéry. Slabá místa v oblasti sportovní infrastruktury se snažíme řešit. Plánujeme rekonstrukci tribuny fotbalového stadionu, vybudování atletické dráhy, zpracovává se projekt na přestavbu tenisové haly a v neposlední řadě je naprojektována dostavba zimního stadionu. Realizace těchto investičních záměrů s ohledem na finanční náročnost závisí na disponibilních zdrojích a je to záležitost řekněme střednědobého horizontu.

10. V posledních letech se hodně řeší výstavba krytého bazénu, proč k výstavbě zatím nedošlo? S tím souvisí i výstavba krytého kluziště.

Nedisponuji informacemi o tom, že by se v současné době plánovala výstavba krytého bazénu v Žamberku. V dřívějších volebních obdobích byl diskutován záměr soukromého investora ve věci přestavby objektu v bývalém areálu Českých vinařských závodů, kde jedním z výstupů měl být menší bazén v suterénu objektu. Není mi známa spojitost mezi krytým bazénem a výstavbou zastřešeného zimního stadionu, ale zimní stadion máme ve fázi dokončené projektové přípravy a jeho dostavba závisí zejména na rozhodnutí příslušného orgánu místní samosprávy v návaznosti na získání potřebných finančních prostředků, potažmo dotace.

11. Domníváte se, že jsou občané ve městě Žamberk spokojeni s poskytováním služeb ze strany města a jsou celkově spokojeni s životní úrovní?

Domnívám se, že z převážné části ano. Ke spokojenosti občanů s životní úrovní mohu uvést, že před nedávnem byly zveřejněny výsledky výzkumu získané známým projektem "Obce v datech", který posuzoval kvalitu života 205 obcí s rozšířenou působností a v Praze, kde hodnocenými kategoriemi byly životní prostředí, materiální zabezpečení a vzdělání, vztahy a služby. Žamberk se umístil na krásném 26. místě v ČR a jako 2. v Pardubickém kraji.

12. Jakým způsobem se snažíte přilákat turisty?

Jednak systematickým podporováním a rozvíjením infrastruktury související s cestovním ruchem – např. sportovně rekreačního areálu Pod Černým lesem, propagací naší destinace nejrůznějšími komunikačními kanály, pořádáním kulturních a sportovních akcí pro širokou veřejnost apod.

13. Jaká je Vaše vize, kterou byste jako starosta chtěl dosáhnout pro město Žamberk?

Zjednodušeně, aby Žamberk byl městem, kde se lidem dobře žije.

6.3.2 Kvalita životní úrovně a spokojenost občanů ve městě Žamberk

Jak už bylo zmíněno výše, první část dotazníkového šetření se zabývá právě kvalitou životní úrovně a spokojenosti občanů ve městě Žamberk. První otázka zněla, „Jak jste spokojeni s Vaší obcí, jako s místem pro život a práci?“

Odpovědi	Věková hranice a pohlaví								Celkem
	a) žena	b) muž	a) žena	b) muž	a) žena	b) muž	a) žena	b) muž	
	21-35	21-35	36-45	36-45	46-55	46-55	56-65	56-65	
velmi spokojen	4	15	1	0	4	2	1	0	27
spokojen	31	24	8	2	2	3	5	2	77
nespokojen	0	0	0	4	0	1	0	1	6
velmi nespokojen	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Celkem	35	39	9	6	7	6	6	3	111

Tabulka 5: Spokojenost občanů s místem pro život a práci ve městě Žamberk

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky lze vyčíst, že většina respondentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, jsou v Žamberku spokojeni. Nejvíce odpovědí bylo zaznamenáno u odpovědi „spokojen“, zde odpovědělo až 77 občanů. Především jsou pak spokojeni ženy a muži ve věku 21-35 let. 6 občanů odpovědělo, že jsou ve městě nespokojeni, jednalo se o 4 muže ve věku 36-45 let, dále o jednoho muže ve věku 46-55 let a o jednoho muže ve věku 56-65 let. Pouze jediná žena ze 45 možných odpověděla, že je ve městě velmi nespokojená.

Na otázku „Jestli se pan starosta domnívá, že jsou občané města spokojeni s poskytováním služeb ze strany města a jestli jsou celkově spokojeni s životní úrovní“, bylo zodpovězeno, že

z převážné části ano. Pan starosta také uvedl, že před nedávnem byly zveřejněny výsledky výzkumu získané známým projektem „Obce v datech“, který posuzoval kvalitu života 205 obcí s rozšířenou působností atd. a Žamberk se v tomto výzkumu umístil na 26. místě v ČR a jako 2. v Pardubickém kraji.

Na otevřenou otázku, jakou veřejnou službu by mělo město vylepšit, bylo zaznamenáno hned několik odpovědí. Nejvíce se občané shodli na rozvoji městského bydlení a městských bytů, dále pak opravy silnic, startovací byty pro mladé, kulturní dům, ale objevily se i odpovědi na komunální služby, například, úleva pro občany na placení popelnic, či zajištění popelnic na tříděný odpad zdarma pro rodinné i bytové domy.

Panu starostovi byla také položena otázka, zda si myslí, že je v Žamberku bezpečno. Odpověď zněla, že podle statistických údajů, přestupků a trestných činů, je Žamberk jedno z nejbezpečnějších měst Pardubického kraje. Stejná otázka tedy byla položena i občanům, aby bylo zjištěno, zda tomu tak opravdu je a jestli se občané opravdu cítí ve městě v bezpečí.

Obrázek 19: *Bezpečnost ve městě Žamberk*

Zdroj: vlastní zpracování

Graf nám ukazuje, že občané se v Žamberku cítí převážně bezpečně. 54 občanů odpovědělo, „spíše ano“, 48 občanů „ano“ a jen 9 občanů odpovědělo „ne“. Lze tedy říci, že Žamberk je bezpečným místem pro život.

6.3.3 Poskytování sociálních, kulturních a sportovních služeb ze strany města

V této kapitole se budeme věnovat rozboru, zda město poskytuje občanům různé sociální, kulturní, či sportovní služby. Ve všech třech výzkumech, (v dotazníkovém šetření, a v osobním dotazování s pomocí počítače na pana starostu a paní ředitelku centra sociální péče), byla kladena otázka, zda si myslí, že je v Žamberku dostatek organizací, (pro seniory), které poskytují sociální služby? Aby bylo možné porovnat i odpovědi s ředitelkou CSP, paní Mgr. Miroslavou Krajčířovou, tak i té byly předloženy otázky.

1. Myslíte si, že je zde dostatek organizací, (pro seniory), které poskytují sociální služby?

Určité druhy služeb tady určitě chybí, např. pobytová služba (domov pro seniory), ale v současné době tady tu službu určitým způsobem supluje Albertinum se svými sociálními službami a samozřejmě i my, terénní peč. služba. Pečujeme o lidi, kteří s podporou rodiny chtějí zůstat doma a do domova nechtějí jít. Určitě je poptávka po sociálně aktivizační službě pro seniory, ale nejen pro seniory, ale i pro psychicky narušené, nebo sociálně narušené.

2. Domníváte se, že je zde o seniory dostatečně postaráno a že mají dostatečné zařízení a vybavení?

Jedná se o to, že tyto prostory jsou ve vlastnictví města a my je máme pouze v pronájmu., to znamená, že jsme jako terénní služba, takže lidi bydlí ve svých bytech, mají nájemnou smlouvu, a ta služba tu jen pomáhá, takže mají vybavení každý své, jako by byl ve svém (vlastně je). Pomůcky jako polohovací postel, lehátko... apod. půjčujeme my, nebo poskytuje i charita letohrad, a v rámci poradenství i pomůžeme. Takže ano.

Je tu společenská místnost, kde probíhají různé aktivity, klienti zde hrají karty, jezdí sem děti na vystoupení, tělocvičnu tu mají, kterou mohou využívat, mají tu i kapli, kam chodí farář a jsou tam bohoslužby – jednoduše služby navíc.

3. Podporuje obec nějakým způsobem Centrum sociální péče? Pokud ano, jak potom (např. s financemi) nakládáte, to znamená, na co je používáte?

Jsme jako příspěvková organizace. Město je zřizovatelem a dává nám příspěvek na činnost, příspěvek činní zhruba třetinu, nebo čtvrtinu rozpočtu, příspěvek na provoz a převážně se potom používají hlavně na mzdy pracovníků, benzín do aut apod.

4. Žádá si CSP o nějaké dotace, ať už od kraje, nebo z EU?

Ano, žádáme od Pardubického kraje (čili státní dotace), které distribuuje kraj a na činnost sociální služby, přímo na terénní a ambulantní službu. Dotace mají nějaká kritéria, které musíme splňovat a podle toho dostaneme peníze (nejvyšší část příjmů až 50 %) polovina rozpočtu. Dále úhrady od klientů, kteří to platí z příspěvků na péči a žádají si ještě na různé granty (konzum společně za úsměv, MAS Orlicko, za tyto granty pořídili třeba nové auto.)

5. V posledních letech se hodně mluví o plných stavech lůžek, jak jste na tom Vy a jak tuto situaci řešíte?

Tím, že jsme příspěvková organizace, tak jak se obsazují byty, to si řeší město. Klienti musí splňovat určitá kritéria. A lidi, co potřebují pomoc tak za nimi dojedeme domů, takže jde spíš o to, jestli máme dostatek pečovatelek, jestli dokážeme lidi obsloužit. Někdy nestíháme, někdy se to uvolní, když někdo zemře, vždy se snažíme vyjít vstříc, když třeba vyjde klient z nemocnice. Někteří klienti mají přednost, kteří hoří a odsuneme ty, kteří chtějí třeba jen nakoupit. Jinak soc. lůžek město navyšovalo z 20 asi na 30.

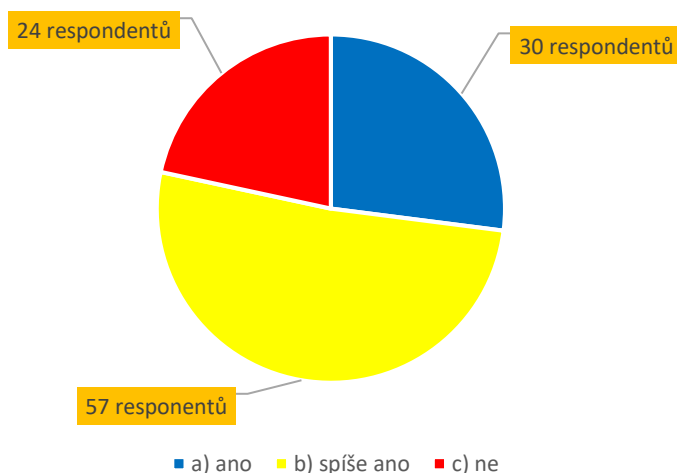
6. Co byste ráda vylepšila v Centru sociální péče? Jaká je Vaše vize do budoucna?

Prohloubit, nebo zlepšit, spolupráci se zdravotnickým sektorem, aby lidi propouštěli ve stabilizovaném stavu, aby když zajistí péči, tak aby měli i tu péči zdravotní. Dále vylepšovat spolupráci s rodinou, některá rodina pečuje, některá hůř, nebo vezmou ty příspěvky na péči a nedopřejí mu tu péči takovou...ale to je starost rodiny. Jinak služby dále rostou, strmě rostou, tak musíme navyšovat personální stav, takže budeme muset přijímat další pečovatelky. Otázkou je péče o lidi v noci. V současné době to moc nejde, ale do budoucna nás to asi čeká. Dále bych chtěla lepší spolupráci s okolními obcemi, aby přispívali, prohloubit s nimi vztahy, vzdělávat personál, co klient to originál a dávat mu nějakou supervizi a duševní hygienu, protože práce je náročná.

Zatímco paní ředitelka CSP odpověděla, že určité služby tu určitě chybí, například pobytové služby (domov pro seniory), které v současné době supluje odborný léčebný ústav Albertinum.

Určitá poptávka je zde i pro aktivizační službě pro seniory, to znamená pro seniory, kteří jsou nějakým způsobem tělesně postižení.

Občané si v této otázce zase z převážného hlediska myslí, že je ve městě dostatek organizací, které poskytují sociální služby, ostatně následující graf, je toho důkazem.

Obrázek 20: Poskytování sociálních služeb

Zdroj: vlastní zpracování

V součtu odpovědí „ano“ a „spíše ano“ odpovědělo 87 občanů, na tuto otázku, že si myslí, že je ve městě dostatek organizací. Zbýlých 24 občanů si to nemyslí.

Otázka na pana starostu, jestli je v plánu města výstavba domu pro seniory, bylo odpovězeno, že Žamberk v současné době samo jako investor neuvažuje o výstavbě domů pro seniory.

V Žamberku pracuje soukromý investor, který přišel se záměrem výstavby domu pro seniory v areálu bývalých vinařských závodů, nicméně tento záměr je ve fázi projektové přípravy. Pokud by občané, především pak senioři, nemohli využít sociálních služeb v Žamberku, nabízí se jim v současné době možnost využít kapacity v domu pro seniory např. v Ústí nad Orlicí, Lanškrouně nebo Červené Vodě.

6.3.4 Kulturní a sportovní akce pořádané městem Žamberk

Jak už bylo zmíněno v kapitole 5, podle výzkumu jsou občani spokojeni s nabízenou škálou kulturních a sportovních akcí ze strany města. Většina obyvatel akce navštěvuje a jedná se o všechny věkové kategorie.

Na otázku, zda si pan starosta myslí, že je v Žamberku dostatečné sportovní vyžití uvedl, že sport má v Žamberku širokou základnu. Nachází se zde řada sportovních klubů a organizací.

Pan starosta taky uvedl, že město plánuje rekonstrukci tribuny fotbalového stadionu, vybudování atletické dráhy, zpracovává se projekt na přestavbu tenisové haly a v neposlední řadě je naprojektována dostavba zimního stadionu.

Přesto, že občané v dotazníkovém šetření odpověděli, že jsou spokojeni s nabízenou škálou kulturních akcí, přesto se potom v otevřených otázkách objevovaly odpovědi, že bych si představovali různých „open air“ akcí ještě více.

6.4 Shrnutí a doporučení

Na základě provedených výzkumů (dotazníkového šetření, kterého se zúčastnili občané města a osobního dotazování s pomocí počítače, jehož se zúčastnili starosta města Ing. Bc. Oldřich Jedlička a ředitelka centra sociální péče Mgr. Miroslava Krajčírová), se dá posoudit, že obyvatelé jsou ve městě určitě spokojeni s celkovou životní úrovní i kvalitou poskytování veřejných služeb.

Z dotazníkového šetření se nedá úplně posoudit, co by mohlo být hlavním problémem, respektive, s čím by obyvatelé mohli být nejméně spokojeni, neboť téměř na všechny otázky se dostalo kladných odpovědí. Jelikož odpovídali převážně mladí lidé, tak mezi nejčastější záporné odpovědi patřilo nedostatek bytů pro mladé, špatné pozemní komunikace a rádi by si představovali více koncertů a hudebních festivalů. Podle empirické studie by město mělo nejvíce zapracovat na těchto třech problémech, především pak na rozvoji městských bytů.

Město poskytuje sociální služby jako takové, centrum sociální péče je toho důkazem, protože se jedná o příspěvkovou organizaci, kterou město podporuje. Služby strmě rostou, a to znamená že bude za potřebí navyšovat personální stav. Otázkou však je péče o lidi v noci. V současné době to CSP poskytovat ještě nemůže, nicméně podle ředitelky se tomu do budoucna zřejmě nevyhnu. Žamberk na rok 2019 vyčlenilo částku 1.230.000 Kč na podporu sociálních služeb a zdravotnictví, takže se dá říct, že město se o sociální aktivity zajímá. Co se týče sociálních služeb, v Žamberku v roce 2019 začala poskytovat své služby společnost Alzheimer's support center Czech Republic, o.p.s., která nově v regionu nabízí sociální aktivizační služby, v této oblasti měl Žamberk trochu problém, protože po této službě byla celkem poptávka a nemělo ji jak zajistit, takže tato společnost městu určitě pomůže. Nicméně o sociální služby je stále větší zájem, a proto by stálo za uváženou navázat kontakt se soukromým investorem v Českých vinařských závodech a možnou spoluprací s městem například vybudovat projekt, právě pro občany, kteří sociální služby potřebují.

Žamberk žije hlavně v letních měsících, díky své geografické poloze a mnoho kulturních památek v okolí město navštěvují hodně cizinci, a proto je potřeba cílit i na cestovní ruch. Město se snaží přilákat turisty jednak systematickým podporováním a rozvíjením infrastruktury související s cestovním ruchem – například sportovně rekreačního areálu Pod Černým lesem, propagací destinace nejrůznějšími komunikačními kanály, nebo pořádáním kulturních a sportovních akcí pro širokou veřejnost.

ZÁVĚR

Město Žamberk je bohaté na svou historii, neboť jeho počátky sahají až do 2. poloviny 13. století. Obec se v roce 1341 rozdělila na dvě části, kde jedna část připadla hradu Litice a druhá část hradu Žampach.

Město má co nabídnout i svou krásou a těží hlavně ze své výhodné geografické polohy. Žamberk je neustále se rozvíjícím městem. Nejvyšší počet obyvatel však zaznamenal podle statistického úřadu v roce 1990, kde ve městě žilo až 7032 obyvatel.

V 19. a 20. století, ještě před krizí na newyorské burze, v tzv. „zlatých dvacátých letech“, kdy byla ekonomika rapidně na vzestupu se rozvíjel průmysl i v Žamberku. Ve městě vzniklo řada nových podniků, zejména textilních a strojírenských. Postupem času podniky zanikly, nicméně nahradily je jiné.

Cílem této práce bylo především zjištění životní úrovně a spokojenosti, či nespokojenosti občanů s kvalitou jejich života a případných nedostatků, zejména pak v nabízených veřejných službách ze strany města. Pomocí zjištěných výsledků na základě všech výzkumů bylo možné navrhnout budoucí možné návrhy pro strategii rozvoje města. Cíl této práce byl určitě splněn, neboť na základě kvantitativního výzkumu bylo zjištěno, že občanům se v Žamberku žije opravdu dobře. Dá se tedy říct, že město se ubírá správným směrem. Na otázku pana starosty, jaké jsou jeho vize, nebo co by chtěl jako starosta dosáhnout pro město Žamberk odpověděl, „*Zjednodušeně, aby Žamberk byl městem, kde se lidem dobře žije*“, takže podle provedeného výzkumu určitě můžeme říct, že tato vize se naplňuje.

Výzkum probíhal pomocí kvantitativních metod, a to pomocí dotazníkového šetření, kterého se zúčastnili muži a ženy ve věkovém rozmezí 21-65 let. Druhou metodou bylo osobní dotazování s pomocí počítače. Tato metoda byla použita při rozhovoru s panem starostou města Ing. Bc. Oldřichem Jedličkou a ředitelkou centra sociální péče Mgr. Miroslavou Krajčírovou. Díky těmto výzkumům bylo možné provést výpočty pomocí matematických a statistických metod. Na základě této empirické studie bylo možné zjistit spokojenost či nespokojenost občanů města v daných tématech.

Můžeme říct, že město Žamberk splňuje požadavky svých občanů. Lidem se podle výzkumu žije ve městě dobře, ačkoliv se v dotazníkovém šetření objevila několikrát odpověď, že by si více přáli hudební festivaly, koncerty apod. město i přesto několikrát do roka tuto kulturu poskytuje. Spoustu akcí se odehrává v Městské knihovně, v předešlých kapitolách jsme zjistili, že

tomu bylo až 196 kulturních a vzdělávacích akcí za rok, je tedy možné, že občané nejsou dostatečně informováni o tom, že se akce konají. K tomu, aby občani města byli více informováni, pak může posloužit například vyvěšování letáků, či propagování akcí na webových stránkách. Obec by možná mohla vyhlásit například anketu na svých webových stránkách a dotázat se občanů, jaké hudební festivaly by si představovali, což vlastně neplatí jen pro hudební akce, ale například i pro akce sportovní. V Žamberku je i dostatek sportovního vyžití. Je zde řada sportovních klubů a organizací v mnoha sportovních odvětvích.

Problém snad nastává v tématu bydlení. Pokud měli respondenti možnost vyjádřit se, co jim v Žamberku chybí, často se shodovali v tom, že je zde nedostatek bytových prostorů, převážně pak pro mladé lidi, rodiny. Situace může být i daná tím, že momentálně v době ekonomického rozkvětu je práce příliš, a to láká i občany z okolních vesnic k tomu, aby se do města přistěhovali, nehledě na to, že do města začínají jezdit i cizinci, jako Ukrajinci, Poláci, nebo třeba Rumuni. Bytů je zde opravdu málo a když, tak jsou drahé nájmy, to znamená, že si to začínající rodina ani nemůže dovolit. Doporučeným řešením by pak mohlo být, že by město zrekonstruovalo některou z chátrajících budov a mohlo by nabízet tuto budovu v rámci startovacích bytů. Pokud se chce město dále rozvíjet, a to jak ekonomicky, ale i demograficky, bude muset tento problém začít řešit, protože se může v budoucnu stát, že počet obyvatel se začne zmenšovat, a to by mělo na obec neblahé důsledky.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] *Místopisný průvodce po České Republice* [online]. 2019 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/9657/zamberk/pocet-obyvatel/>
- [2] *Stručná historie partnerských styků města* [online]. 2004-2019 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/index.php?ids=540>
- [3] PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015 *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5608-0.
- [4] LACINA, Karel, 2007 *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. Eupress. ISBN 978-80-86754-74-1.
- [5] *Žamberk: Historie* [online]. 2004-2019 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/dr-cs/543-zamberk.html>
- [6] *Žamberk: Historie města* [online]. 2004-2019 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/index.php?ids=401>
- [7] *Děkanství Žamberk: Žamberk kostel sv. Václava* [online]. [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <https://www.dekanstvizamberk.cz/kostel-vsech-svatych/>
- [8] *Žamberk: Historie města* [online]. 2004-2019 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/index.php?ids=311>
- [9] *Žamberecký kanec: O nás* [online]. 2017 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <http://www.pivo-varzamberk.cz/onas.php>
- [10] *Žamberk: Současnost* [online]. 2004-2019 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/index.php?ids=400>
- [11] *Sociální revue: Sociální služby* [online]. 2006 [cit. 2018-10-06]. Dostupné z: <http://socialnirevue.cz/item/socialni-sluzby>
- [12] *MPSV: Sociální služby-způsoby pomoci* [online]. 2007 [cit. 2018-10-06]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/18661>

- [13] *Albertinum – odborný léčebný ústav: O nás* [online]. [cit. 2018-10-06]. Dostupné z: http://www.albertinum-olu.cz/o_nas-1.html
- [14] *Albertinum – odborný léčebný ústav: Informace o ceně za poskytnutí sociální služby* [online]. [cit. 2018-10-06]. Dostupné z: http://www.albertinum-olu.cz/oddeleni/socialni_sluzba-2-29.html
- [15] *Albertinum – odborný léčebný ústav: Základní informace o organizaci* [online]. [cit. 2018-10-06]. Dostupné z: http://www.albertinum-olu.cz/o_nas/zakladni_informace-1-8.html
- [16] *Pojem státní správy a samosprávy: Charakteristické rysy státní správy* [online]. 2000-2019 [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <http://www.miras.cz/seminarky/pravo-vs-09-pojem-statni-spravy.php>
- [17] *Pojem státní správy a samosprávy: Státní orgány vykonávající státní správu* [online]. [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <http://www.miras.cz/seminarky/pravo-vs-09-pojem-statni-spravy.php>
- [18] *Portál na podporu rozvoje obcí ČR: Samospráva* [online]. 2011 [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>
- [19] *Portál na podporu rozvoje obcí ČR: Zájmová samospráva* [online]. 2011 [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>
- [20] *Místopisný průvodce po České republice: Počet obyvatel obce Žamberk* [online]. 2019 [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/9657/zamberk/pocet-obyvatel/>
- [21] *Místopisný průvodce po České republice: Současnost obce Žamberk* [online]. 2019 [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/9657/zamberk/soucasnost/>
- [22] *Místopisný průvodce po České republice: Okolí a příroda Žamberk* [online]. [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/9657/zamberk/okoli-priroda/>

- [23] *Mistopisný průvodce po České republice: Historie obce Žamberk* [online]. [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/9657/zamberk/okoli-priroda/>
- [24] *Evropský svazek měst* [online]. 2004-2019 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/index.php?ids=540>
- [25] *Městské koupaliště* [online]. 2004-2019 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/index.php?ids=302>
- [26] *Zastupitelstvo města Žamberka* [online]. 2004-2019 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/index.php?ids=211>
- [27] Český statistický úřad. Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. 2019 [cit. 2018-06-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- [28] *Centrum sociální péče města Žamberk: Základní informace o CSP* [online]. 2004-2019 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <http://www.zamberk.cz/index.php?ids=411>
- [29] *Cesta pro rodinu: Kdo jsme* [online]. [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: http://www.cestapro-rodinu.cz/kdo_jsme-33.html
- [30] *Cesta pro rodinu: Dům na půl cesty* [online]. [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: http://www.cestaprorodinu.cz/sluzby/dum_na_pul_cesty-3-14.html
- [31] *Cesta pro rodinu: Podporují nás* [online]. [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: http://www.cestaprorodinu.cz/podporuji_nas-5.html
- [32] *Zájmová samospráva: Zájmová samospráva a profesní samospráva* [online]. 2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/7401564/>
- [33] *CSP Žamberk: Ambulantní služba* [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné z: <http://www.cspzamberk.cz/csp-zamberk>
- [34] *TJ Sokol Žamberk, 2015,2016,2017 – zpráva o hospodaření. Interní dokumenty TJ Sokol Žamberk.* [cit.29.03.2019]
- [35] *Základní škola Žamberk, Nádražní 743: Úvod* [online]. 2011–2016 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <http://www.zs.zamberk.cz/>

- [36] *Střední škola obchodu, řemesel a služeb Žamberk: Úvod* [online]. 2017 [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.ssorszamberk.cz/uchazeci/rekvalifikace-a-vzdelavani-dospelych>
- [37] *Monitor: Město Žamberk: Příjmy v roce 2018* [online]. 2018 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2018/obce/detail/00279846#>
- [38] *Monitor: Město Žamberk: Výdaje v roce 2018* [online]. 2018 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2018/obce/detail/00279846#>
- [39] *Monitor: Město Žamberk: Meziroční vývoj rozpočtu* [online]. 2018 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2018/obce/detail/00279846#>
- [40] *SWOT analýza: Co je swot analýza* [online]. 2011–2016 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>
- [41] *Městská knihovna Žamberk: Zpráva o činnosti knihovny* [online]. 2019 [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: https://www.knihovnazamberk.cz/o_knihovne/vyrocni_zpravy/zprava_o_cinnosti_knihovny-detail_textovy_clanek-1-11-0-479.html?limit=0,5&aktualni_strana=1
- [42] *Muzeum Žamberk* [online]. 2012 [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <http://www.muzeumzamberk.cz/muzeum/>
- [43] *Sbor dobrovolných hasičů Žamberk* [online]. 2014 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <http://www.hasici-zamberk.8u.cz/index.html>
- [44] *Kulturní podnik FIDIKO: O divadle* [online]. 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <http://www.fidiko.cz/novinka/nas-rok-2018-v-cislech/>
- [45] *Kvantitativní výzkum* [online]. 2016 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://www.augurconsulting.cz/kvantitativni-vyzkum.php>
- [46] DISMAN, Miroslav. 2000 *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 80–246–0139–7.
- [47] GIDDENS, Anthony, SUTTON, Philip W. 2013, ed. *Sociologie*. Praha: Argo. ISBN 978–80–257–0807–1.

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník.....	67
---------------------------	----

PŘÍLOHA A – DOTAZNÍK

Vážení spoluobčané,

tímto Vás žádám o vyplnění mého dotazníku, které slouží jako podklad pro zpracování mé bakalářské práce na téma **Analýza rozvoje města Žamberk**. Ve své práci se zabývám úrovní spokojenosti občanů žijících ve městě Žamberk. Vámi vyplněné údaje nebudou nikde zveřejňovány a budou sloužit pouze pro studijní účely. Pokud nebude uvedeno jinak, vždy prosím uvádějte pouze jednu odpověď.

Velice děkuji za Váš čas a ochotu ke spolupráci.

Michael Suchomel

1. Část – Životní úroveň města Žamberk

1. Jak jste spokojeni s Vaší obcí, jako s místem pro život a práci?

- VÝBORNÝ
- CHVALITEBNÝ
- DOBRÝ
- DOSTATEČN
- NEDOSTATEČNÝ

2. Jak jste spokojeni s nabízenými statky a službami ze strany obce?

- a) velmi spokojen
- b) spokojen
- c) nespokojen
- d) velmi nespokojen

3. V rámci poskytování veřejných služeb ze strany města, jakou službu byste chtěli, aby město vylepšilo?

(text)

4. Jak jste spokojeni s kvalitou Vašeho bydlení?

- a) velmi spokojen

- b) spíše spokojen
- c) spíše nespokojen
- d) velmi nespokojen
- e) nevím

5. Myslíte si, že je v Žamberku bezpečno?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

2. Část – Poskytování sociálních, kulturních a sportovních služeb ze strany města

6. Myslíte si, že je zde dostatek organizací, (pro seniory), které poskytují sociální služby?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

7. Doporučili byste svým známým využít sociální služby ve městě Žamberk?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne

8. Jak jste spokojeni s kulturními akcemi ve městě Žamberk?

- a) ano
- b) spíše ano

- c) spíše ne
- d) ne

9. Jaké například kulturní akce byste si ve městě Žamberk představovali?

(text)

10. Navštěvujete některé kulturní akce pořádané městem Žamberk?

- a) ano
- b) jen některé
- d) ne

11. V posledních letech se mluví o výstavbě krytého bazénu, využívali byste tento bazén?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

12. Myslíte si, že je zde dostatečné sportovní vyžití?

- ANO
- NEVÍM
- NE

13. Jakým směrem by se mělo město Žamberk rozvíjet?

(text)

3. Část – Obecné informace

14. Vaše pohlaví?

- a) žena
- b) muž

15. Váš věk?

- a) 21-35
- b) 36-45
- c) 46-55
- d) 56-65

16. Jaké je Vaše ekonomické postavení?

- a) zaměstnaný/pracující
- b) student
- c) senior
- d) nezaměstnaný